

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

SCOVENECE

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Francoski socialni teden v Lilleu

Pariz, 1. avgusta.

V dneh od 25. do 31. julija se je vršil v Lilleu 34. socialni teden francoskih katoličanov. V Lilleu, enem centrov francoskega industrijskega življenja, a obenem centru ene najbolj uspešnejših francoskih katoliških univerz, se je zbralo 2500 kongresistov — rekordno število udeležencev od vseh dosedanjih socialnih tednov — da pod predsedstvom lilskega škofa-kardinala Lienarta obravnavajo enega najtežjih problemov našega časa: »Nered v mednarodnem gospodarstvu in krščanstvo.« Udeležencem iz cele Francije so se pridružili zastopniki iz Jugoslavije, Nemčije, Švice, Belgije, Holandije, Italije, Španije in Anglije, da i s svojo navzočnostjo podpričajo, kolik je danes znanstveni in ideološki sloves te francoske socialne potovalne univerze po vsem katoliškem svetu.

V obliki predavanj, dokumentarnih sej in sestankov, velikih ljudskih in delavskih zborovanj v Lilleu in Ronbelux-Tourcoing in v večernih cerkvenih meditacij se je tokom enega tedna obravnavala krščanska doktrina do danes tako v vsakdanje življenje posegajočega vprašanja, kako urediti red v mednarodnem gospodarskem življenju.

Nered v današnjem mednarodnem gospodarstvu ni toliko posledica pomanjkanja gospodarske zavesti k enotnosti in redu, v kolikor posledica zlohotnosti, strasti in neuvidevnosti posameznih vodilnih osebnosti. Vkljub vsej politiki sporazumevanja in pogodb med državami je danes v vsem svetu izbruhnila ena najtežjih gospodarskih vojn, ki je ustvarila položaj, da je danes na svetu 1500 milijonov ljudi, ki ne proizvajajo skoraj da ničesar in tako tudi ne kupujejo ničesar. Majhni otočki produktivnih in konsumnih držav pa mislijo, da bodo svoj sedanji trg zavarovali in ohranili, ako svojo produkcijo še znižajo, da bi mogli vzdržati višino konsumu dovoljenih cen. Vsakdo išče danes le v politiki egoizma širšive svojega gospodarstva, ne da bi hotel preiti v širši krog gospodarske ideologije in politiki gospodarskega egoizma postaviti nasproti politiki mednarodnega gospodarskega sodelovanja. Tako se v iskanju rešitve iz te zagate pojavljajo najrazličnejši, več ali manj jasni načrti o razdelitvi dobrin, o podkrepljenem gospodarskem liberalizmu ali pa klici po tako zvanem dirigiranem gospodarstvu. Vsi ti pojavi zahtevajo, da katoličani odgovorijo, kakšno je njihovo stališče do teh idej in načrtov.

Sodobna gospodarska kriza res da nosi nekatere znake običajnih periodičnih gospodarskih kriz. Toda dejstvo, da zadeva predvsem agrarno produkcijo, da nosi na rob propada milijone brezposelnih, da je onemogočila uspeh že takolikih intervencij, dokazuje, da je težje krize po mnenju enih zadrega v razumevanju zakonov gospodarskega življenja in po mnenju drugih neuvidevnost in neurejenost individualne svobode. Kot katoliki mislimo, da je mnenje slednjih pravilnejše in v vseh vprašanjih novega gospodarskega reda hočemo, da se isti vrne v red, hoten po Bogu in Njegovih zakonih.

Cesto se misli, da je pojm obče lastnine preveč nejasen, da bi bilo mogoče na njem graditi soliden gospodarski red. Tako je dominikanec P. Delos izjavljal, zakaj da je v gotovi stopnji civilizacije možno, da obča lastnina omogoči višek razvoja človeški osebnosti in da na drugi strani nudi popoln razvoj gospodarstva, ne da bi pri tem posegla v individualno svobodo posameznika. Sledijo koraki za korakom enciklike Pija XI. »Quadragesimo anno« je ugotovil, kako naj socialna pravičina uredi dolžnosti in pravice posameznikov do obče lastnine. Če se hoče naša civilizacija še rešiti, nima druge poti, ko da se zateče k diktaturi, ki bo zloмила egoizem, ki pa bo uničila tudi svobodo, ali pa da oživi socialno pravičnost, ki bo zagotovila občo lastnino. Zato pa je treba, da se ljudje vrnejo k naukom Cerkve in dajo zakonom duhovnega življenja prednost pred tehniko gospodarskega egoizma.

Toda ta red je nemogoče upoštevati, ako se v medsebojne odnose posameznikov ne povrne medsebojno zaupanje. Zaupanje pa je predvsem duhovna in moralna vrednota, ki se nikdar ne bo mogla upoštevati z dekreti ali pa s konferencami. Treba je ustvariti neko duhovno razpoloženje med ljudskimi masami in ta naloga predvsem pripada katoličanom. Njih moralna in verska enotnost, ki je nekoč ustvarila krščanstvo, bi se danes mogla ustvariti med katoliki najboljše delavce v tej smeri.

Politika kartelov in silnih gospodarskih organizacij je kolikor toliko odprla preostriem izrastkom gospodarske borbe. Toda posamezne države v svoji v egoistični okvir usmerjeni politiki niso upoštevale, da bi pojav kartelnega gospodarstva zahteval na znotraj paralelno preobrazbo stanovske izobrazbe državljanov in na zunan politiko, ki bi upoštevala vsaj navodila tajništva Zveze narodov. Tako so glavne članice ZN preko navodil lastne ustanove prešle v politiko egoizma, ki grozi uničiti zadnje ostanke gospodarskega mednarodnega sodelovanja. Seveda posameznim državam ni treba odvzeti pravice samoobrambe, toda pristopiti je treba nujno k politiki sosedstvene prilagoditve in mednarodnega sodelovanja.

Proces propadajočega liberalizma je izvedel član Mednarodnega urada dela P. Arnon. Danes so iluzije Jeana-Baptista Saya doživlele silen demeti, ko se dnevno dokazuje, da ne zadostuje povečati produkcije, da se s tem poveča konsum. Nujno je gotovo število pogojev, če hočemo dvigniti kupno moč širokih mas, namreč: čim večja kupna kapaciteta mase, previdna in metodična ureditev novih držav, razširjen sistem mednarodne trgovine, upo-

Polom Mussolinijeve zun. politike

Evropo vodita Francija in Anglija — Veliko razočaranje v Italiji

London, 3. avg. Volitve za nemški parlament so bile potisnile nekoliko v ozadje senzacionalno izjavo italijanskega ministra Balbo v »Popolo d'Italia«, v katerem le-ta grozi, da bo Italija izstopila iz Zveze narodov, ako le-ta ne bo izpremenila svojih političnih smernic. Sedaj, ko je zanimanje za rezultat nemških volitev svoj višek že prekoračilo, se pozornost angleških političnih krogov zopet obrača na presenetljivo izjavo ministra italijanskega letalstva. Kakor vedno, je angleško časopisje tudi to pot jako rezervirano, vendar pa se lahko med njegovimi vrsticami bere, da se Angleži zaradi Balbove izjave nič ne vznemirjajo.

Balbo priznava nemoč Italije

Balbov članek v »Popolo d'Italia« je po navadi italijanske diplomacije, odkar je v rokah Mussolinija, napisan v tonu, ki vzbuja videz izredne odkritosti. Tako na primer imenuje Balbo, ki gotovo ni napisal svoje izjave brez pobude in dovoljenja Mussolinija, Zvezo narodov »ogabno kovačnico prevar in pasti za vse bedake«. Ta ton moralne ogorčenosti in premosti pa zakriva samo veliko razočaranje Duceja nad popolnim neuspehom njegove mednarodne politike. Ta politika, ki si je postavila za cilj izolacijo Francije, kar naj bi pripomoglo Italiji do vodilne vloge v centralni in jugovzhodni Evropi, je sedaj po upostavitvi angleško-francoske antipe, ki uživa podporo ameriške Unije, doživela naravnost tragičen polom. Balbo priznava v svojem članku sam, da je Italija brez moči ne samo na razorožitveni konferenci, nego tudi v Zvezi narodov. »Tako tukaj kakor tam« — tako piše Balbo — »se nahaja Italija v položaju, ki se more primerjati samo razmeram v akcijski družbi, kjer je manjšina napram večini popolnoma brezpomembna. Velešle, ki so v Ženevi merodajne, to so Francija in Velika Britanija s svojimi priveški, kakor tudi Združene države Severne Amerike, postopajo z Italijo zdaj previdno, zdaj prijazno ali ošabno, kakor jim pač kaže. Čeprav v tem bloku ne vlada vedno edinost, napram Italiji tvorijo te države vedno enotno fronto, proti katerim Italija ne more ničesar opraviti.«

Katere so pritožbe Italije

Balbo potem prinaša konkretne pritožbe Italije, ki se predvsem tičejo razorožitve. Italijanski minister očita Franciji, Angliji in Ameriki naravnost, da so svojo oborožitev še pred konferenco znatno pospešile, zato da bi kakšen eventualni sklep o splošni razorožitvi spravile že v naprej ob vsak uspeh. Balbo pa trdi tudi, da te države tudi za bodoče ne mislijo resno na nobeno razorožitev, ampak kvečjemu na to, kako bi z rafinirano diplomatično in vojaško strokovno tehniko dosegle, da bi ostale vojaško najbolj močne države na svetu, medtem ko naj bi Italija, ki je edina odkrito za popolno razorožitev, bila žrtev svojega idealizma.

Idealizem Italije je gola hinavščina

Na to odgovarja angleška politična javnost, da je minister Balbo v svojem članku sam podal do-

stava modre mednarodne solidarnosti. Nemogoče pa je priti do teh zaključkov, ako ne pridejo do veljavne moralna načela, tolikokrat pridigovana od cerkve in njenih predstavnikov.

Eno glavnih predavanj pa je imel znani sociolog pariške katoliške univerze P. Dansel o »dirigiranem gospodarstvu«. Dirigirano gospodarstvo je koncesija, ki so jo danes ponudili nekateri, da rešijo današnji nered, ki pa bi končala v državnem socializmu. Tudi ne bo mogoče odpraviti zla z vrnitvijo k popolni svobodi. To, kar je danes nujno, je tako zvana »dirigirana svoboda«, ki pa se ne bo mogla uvesti drugače, ko da se postavi pod »višji princip«, ki bo mogel vplivati na vest posameznika, ne da bi jim s tem onemogočile institucije, ki so si jih ustvarili za izpolnjevanje svojih dolžnosti. To je pa doktrina enciklike »Quadragesimo anno«, ki ponavlja staro formalno katoliško socialno šole, »da je potrebno svobodno združevanje v organiziranem stanju«, kar se pravi, da je treba postaviti korporativno organizacijo za temelj sodobne gospodarske reforme, toda ne sme biti prepriščena sama sebi. Naloga države je, da v urejenem gospodarstvu ne absorbira korporativne institucije, marveč da ji nudi zakonit okvir in usmeri njene intervencije v smeri k obči lastnini.

Vrsta teh načelnih predavanj je bila izpopolnjena z dokumentarnimi in nazornimi predavanji, tako o premogovni, agrarni in finančni politiki, v katerih se je zahtevalo, da v agrarni in finančni politiki Francija nadaljuje s politiko zaščite in pomoči napram malim agrarnim državam.

Cerkev vodi na vseh poljih borbo, da pomore človeštvu iz njegove stiske. Francoski katoliki s svojimi vsakoletnimi socialnimi tedni vrše v območju svojega katoliškega apostolata silno veliko nalogo, ki v svoji sintetični obliki in ideološki klasični uravnovešenosti tako globoko očituje primarne lastnosti francoskega naroda. Ves katoliški pokret v Franciji izgleda, kakor da je organiziran v vzporednih horizontalnih plasteh, katerega kupola so francoski socialni tedni, izpod katere da po besedah kardinala Lienarta veje le beseda o sili in prisrčnosti krščanske ljubezni, ki more edina vsej katoliški ideologiji dati pravo ozaro prepričevalnosti. Za to in silno delo dolguje vsa katoliška Evropa mnogo francoskim katoličanom.

kaz, kako je ta idealizem Italije gola krinka, ki naj maskira njen diplomatičen fiasco v mednarodni politiki in njene neuspehe na razorožitveni konferenci, kjer se je pokazalo, da nima Italija izvemši Madjarsko in Albanijo, za seboj niti tistih malih držav, o katerih je mislila, da jih je tokom zadnjih let popolnoma pridobila zase. Značilno za »odkritosrčnost« Balbovega članka je tudi to, da se Balbo obrača proti nameri zapadnih velesil, da se popolnoma prepove vojna z bombnimi letali, ki ogrožajo miroljubno civilno prebivalstvo. Balbo, ki tako zelo poudarja človekoljubne namene Italije, katere se zavzema za popolno razorožitev, zagovarja v tem svojem članku vojno z bombnimi letali, češ, da je vojna vojna, ki ima namen nasprotnika uničiti, kateri namen se ne more omejiti. »Kdor ljudem predstavlja, da se vojna da humanizirati, ta ljudi enostavno vodi za nos«, tako pravi Balbo. Pri tem minister ne pomisli, da gre za zaščito nedolžnega civilnega prebivalstva. Njegova izjava sploh samo dokazuje, kako zelo je nejevoljen Mussolini, da se Zveza narodov nikakor ne namerava postaviti na njegovo stališče in sprejeti italijansko razorožitveno formulo, ki ne gre za ničemer drugim, kakor za tem, da bi Italija dosegla pariteto s Francijo in pa tako kvoto oborožitve za Nemčijo, ki bi pomajala ogrozitev Francije.

Edini učinek Balbovega članka je ta, da je Italija izdala, kakor je namesto Francije izolirana ena. Zdaj so tudi razumljive velike izpremembe, ki jih je bil izvršil Mussolini v vodstvu fašistične politike.

V Nemčiji se krvava nasilja nadaljujejo

Berlin, 3. avg. AA. Iz vzhodnih nemških dežel poročajo o čedalje hušjih terorističnih dejanjih. Tako sta prišla ponoči dva neznanca pred hišo socialističnega župana v Norgauwu v Vzhodni Prusiji in potrkala na hišna vrata, češ, da je v vaši nastal požar. V trenutku ko je župan odprl okno, sta neznanca ustrelila in ga dvakrat zadela v glavo. Župan je smrtno nevarno ranjen.

V Katscherju blizu Oppelna v Šleziji je policija napravila hišno preiskavo v hitlerjevskem domu in odkrila pravcat arzenal. Med drugimi je zaplenila veliko strojnico z več ko 1000 naboji, več revolverjev in bodal ter dva tuceta ročnih granat.

Berlin, 3. avg. AA. V zvezi s terorističnimi izgredi, do katerih je pretekle noči prišlo v Königsbergu, je policija aretirala 40 oseb, med njimi dva uniformirana hitlerjevca. Ekstremni elementi nadaljujejo z nasilji po raznih krajih Nemčije. V Liegnitzu je neki neznan človek z drvečega motocikla vrget ročno granato na tamošnji sindikalistični dom in napravil težko materialno škodo. V Goldbergu je nekdo na bivšega prefekta, ki je socialist, trikrat ustrelil z revolverjem. V Kölnu je policija ustavila kamion, v katerem se je nahajalo 15 hitlerjevcev, ki so vršili razna teroristična dejanja. V Casselu je našla policija v nekom skrivališču popolnoma bojno opremljen oklopni avtomobil. Tudi v drugih krajih so se vršili spopadi z narodnimi socialisti, ki so na mnogih krajih vršili teroristične akte. Na več krajih je prišlo do pobojev, do smrti pa so narodni socialisti pobili nekega komunista v Kreutzburgu.

Berlin, 3. avg. Z. Danes zjutraj je 15 narodnih socialistov iz severnega dela mesta korakalo proti Berlinu. Iz hiše ob cesti so jih nenadoma napadli komunisti, pri čemer je bil en narodni socialist takoj ubit. Prišlo je do prave bitke, v kateri so bili težje ranjeni še trije narodni socialisti. Policija je

Francosko-angleška antanta - jamstvo za svetovni mir

Pariz, 3. avg. Govor, ki ga je imel predsednik republike Lebrun ob blagoslovitvi britansko-francoskega spomenika padlim vojakom v navzočnosti valeskega princa, ima velik mednarodno-političen pomen. Naslovljen ni samo na Nemčijo, ampak tudi na Italijo. Predsednik je poudarjal, da je naloga vseh državnikov, da povratek vojne onemogočijo. Ta cilj se more doseči le, ako ga vsi brez izjeme pošteno in brez zahrbtnih misli hočejo. Zato je potrebna ozka zveza med onimi, ki so si med vojno lojalno pomagali. Zato sta Velika Britanija in Francija, trdno pričakuje, da se jima bodo pridružile tudi druge države, sklenili zavezo, ki je namenjena ohranitvi miru in spoštovanju obstoječih pogojev. Dva naroda, ki sta oba enako zvesta demokratičnim idejam, sta se zvezala s paktom, ki more vsakemu koristiti. Cilji Francije so idejni s cilji vsega kulturnega človeštva, ki teži za popolno vzajemnostjo na podlagi demokracije.

Govor predsednika Lebruna je zbudil veliko pozornost in se smatra kot zanesljiv dokaz prisrčnosti in solidarnosti angleške in francoske demokracije, proti katerima so vsi poizkusi tako italijanskega fašizma kakor nemškega reakcionarnega nacionalizma brezuspešni.

moralna intervenirati in aretirala 17 komunistov, med njimi tudi vodjo te skupine.

Sklicanje parlamenta

Berlin, 3. avg. tg. Državna vlada ima namen sklicati novo izvoljeni nemški državni zbor na torek 30. avgusta k prvi seji. Papenova vlada se hoče predstaviti novemu nemškemu državnemu zboru v nespremenjeni sestavi. Ali bo Papenova vlada to svojo namero res mogla izvršiti, se bo pokazalo šele tedaj, ko bodo posamezne stranke v državnem zboru podale svoje izjave.

Pred viharo sejo pruskega dež. zbora

Berlin, 3. avg. tg. Pruski deželni zbor se bo zopet sestel 16. avgusta in je verjetno, da bo zveza zelo burna, ker so na dnevnem redu predlogi socialnih demokratov in komunistov, da se ukine v Prusiji komisariat in da naj vlada nastopi proti terorskim aktom narodnih socialistov. Voditelj narodnih socialistov Hube je izjavil na seji odbora starešin, da narodni socialisti ne morejo prevzeti nobene odgovornosti za miren potek seje. Njihovo razburjenje da je tako veliko, da nujno svarijo pri sklicanju pruskega deželnega zbora. Proti glasovi narodnih socialistov se je v glasovi socialnih demokratov in komunistov sklenilo, da se pruski deželni zbor skliče.

Papen odstopi?

Pariz, 3. avgusta. tg. Že več tednov se širijo vesti, da bo nemški državni kancler von Papen po preosnovi nemške vlade prevzel mesto nemškega poslanika v Parizu in da bi v tem primeru odšel dosedanja tamkajšnji nemški poslanik von Hoesch v London. V diplomatskih krogih se zaenkrat tem govoricam ne pripisuje važnost

ELIDA

Favorit

MILO

FAVORIT
Vas ne bo nikoli razočaral!

Isti izpolnjuje vsa Vaša pričakovanja, ker neguje in polepšuje Vašo polt... ji ohrani naravno lepoto in svežost, a Vas obda s svojim nežnim, finim vonjem. Vaš favorit je Elida Favorit milo.

Nevarnost rusko-japonske vojne

Od velike rusko-japonske vojne je preteklo 27 let in zopet se na Daljnem Vzhodu razmere med obema državama vedno bolj nevarno razvijajo. Tudi predmet razstojne napetosti je isti: Mandžurija. Ali se bo zgodovina ponovila? Čisto mogoče. Gotovo pa je mednarodni položaj danes popolnoma spremenjen, pa tudi notranje razmere v obeh državah so bistveno različne kot pred 27 leti.

Za paznega motrilca dogodkov ni važno to, kaj izjavljajo oficijelni krogi v Tokiu in Moskvi, ampak pomembnejše je ono, kar se skriva pod površino. Sicer pa tudi oficijelne in neoficijelne izjave moskovskih ter japonskih krogov vedno bolj povdarjajo resnost položaja na Vzhodu. Se v januarju letošnjega leta je Moskva s ponudbo pogodbe o nenapadanju skušala odvrti grozeči napad Japoncev na ozemlje vzhodno-kitajske železnice. Japonska pa je odgovorila z zasedbo Harbina. Tudi to grobo izzivanje je Rusija molče požrla in Litvinov je v Ženevi dajal kar moč prijazne in pomirljive izjave. Ruski in kitajski krajevni činitelji so svojo jezo skušali ohladiti s tem, da so pripravili celo vrsto atentatov na železniške objekte. Sedaj se je namah spremenil tudi ton diplomatov na obeh straneh. Koncem aprila je vojno ministrstvo v Tokiu izjavilo, da sede povzročitelji vseh atentatov v ruskem Habarovsku. Zunanje ministrstvo je istočasno javljalo o tajni komunistični organizaciji, ki sega iz Mandžurije do Tokia in Osake. Seveda je bila to le pretveza, da je japonska vlada doma obračunala s protidržavnimi elemente. Japonci so zunanji svet tudi opozorili na zbiranje sovjetskih čet ob mandžurski meji. Istočasno je pa na kongresu strokovnih organizacij v Moskvi Losovski opozoril na vojno nevarnost na Vzhodu. V istem smislu je pisala tudi »Krasnaja Swesda«, oficijelni organ Rdeče armade.

Brez dvoma: Ako Litvinov izjavlja, da Rusija ne išče vojne, je govorjeno iskreno. Iste tehnične ovire, ki so l. 1905 zadale na vzhodu Rusiji tako strašen poraz, v nezmanjšani meri obstojajo tudi danes. Celotno moskovska tajna socialistična agencija, ki je s sovjeti v najhujši opoziciji, pravi: »Naši vlastodržci čisto gotovo danes nečejo vojne. Celotno med komunističnimi generali ni nikogar, ki bi si želel vojne. Vojna bo sovjetom morda dobrodošla čez 3 ali 4 leta, ko bodo gigantske naprave na Uralu in v ozemlju Kusnetskija v polnem obratu. Danes pa

celo največji optimisti dvomijo, da bi Rusija mogla dobiti vojno proti Japonci in istega misljenja so tudi v Politbiroju. Radi Rusije mir ni ogrožen. Toda odločitev leži prav tako na strani Japoncev. Japonska pa je po svojih volitvah izvrstno informirana o vojaških silah sovjetov, o njih moči in razvrstitvi in očitno sili k vojaški odločitvi. Vse, kar dela Japonska v Mandžuriji, je smoteno in ima namen, da si do spomladi ustvari mogočno vojno bazo za napad. Tega se zavedajo tudi sovjeti in zato v mrzličnem tempu delajo noč in dan vse vojne fabrike. Mnogo drugih industrij so tudi spremenili za vojne namene. Proti vzhodu drdajo dan za dnem dolgi transporti čet, tankov, aeroplanov in težke artilerije.

Toda vojna na Daljnem Vzhodu ni samo vprašanje tehnike in oborožitve, ampak obsega prevažen problem notranje politike obeh sovražnih dežel. Notranje politične razmere so manj nevarne na Japonskem, kakor v Rusiji. Čeprav tudi na Japonskem ne manjka atentatov in nemirov, ki jih povzročajo Korejci, je vendar gotovo, da vojaštvo in policija obvladata položaj. Ali se more isto reči o Rusiji? Značilno je, kaj piše ista tajna socialistična agencija iz Moskve. »Mnogi mislijo, da se v Rusiji pojavlja neke vrste narodni fašizem. Toda pravilneje bi se dalo govoriti o narodnem komunizmu. Mi se bojimo vojne in zunanje intervencije. V notranjosti pa je moč komunistov trdna. Toda komplikacije bi lahko nastale ob izbruhu, se bolj pa ob zaključku vojne. Tega se dobro zaveda tudi Politbiro in zato se ne more odločiti. Na eni strani bi se morda dala vojna in poraz preprečiti s tem, da se molče žrtuje nekaj ozemlja na vzhodu. Istočasno bi pa ravno takšna žrtev utegnila zbuditi nacionalno razpoloženje med narodom proti komunističnim oblastnikom. Nevarna more postati izgubljena vojna za soviete. Nevarna pa more postati tudi zmagovit general, ki bi hotel igrati vlogo Napoleona. Zato se sovjeti sicer pripravljajo na vojno, a si je ne žele.« Razven tega se boje sovjeti, da bi Japonsko podpirala Francija. Svoje zapadne meje so sicer s pogodbami zavarovali, toda nikdar se ne ve, kaj prinesejo dogodki. Edina verjetna zaveznica sovjetov bi bila Kitajska, česar se pa Japonci očitno ne boje preveč. Bolj nevarne za Japonsko so brez dvoma Združene države, ki gotovo ne bi rade gledale naraščajočo moč države vzhajajočega solca.

Francoska politika na Balkanu

Izboljšanje francosko-bolgarskih odnosov

Belgrad, 3. avg. 1. V Belgrad je prispela zadnje dni ugledna politična osebnost iz Francije, ki ima zelo tesne zveze z desničarskimi strankami francoskega parlamenta. V razgovoru z našim dopisnikom je bilo med drugim omenjeno tudi vprašanje francosko-bolgarskih odnosov. Zadnji obisk bolgarskega predsednika vlade Mušanova v Parizu je namreč vzbudil tukaj vtis, kakor da se je v stališču Francije napram Bolgariji izvršila važna sprememba na boljše. Predsed. Herriot je priredil svečan banket bolgarskemu državljanu, kar se v Parizu v povojni dobi ni nikdar zgodilo. On je celo obljubil Mušanovu, da bo ob prvi prički obiskal Bolgarijo. Francoski politik ni hotel priznati, da bi se bila izvršila kakšna radikalna sprememba v vodilnih smernicah zunanje politike, v kolikor se nanašajo na Bolgarijo, vendar je pa dodal, da so bili razgovori med Mušanovim in Herriotom velikega pomena. Tardieu je svoje dni, ko je predlagal tako imenovani podonavski načrt, namenoma izpustil Bolgarijo, kakor da ona ne bi spadala v področje podonavskega gospodarskega ozemlja. To ni bilo čisto pravilno in je naravnost neopravičljivo. Zato je smatral Herriot za potrebno, da to popravi in da na viden način pokaže, kako se Francija zanima za Bolgarijo in kako pazljivo zasleduje njen gospodarski in politični napredek. Brez aktivnega sodelovanja Bolgarije ni mogoče niti oddaleč misliti na kako zvezo, niti na sporazum med balkanskimi državami, kar pa je eden od velikih predpogojev za vzdrževanje miru v Evropi. Bolgarija je kolikor toliko pokazala, da se je politično konsolidirala in da ji od strani komunizma ne preti več nikakršna nevarnost. Edino pravilo je, da se apelira sedaj na Bolgarijo, naj aktivno sodeluje v vseh važnih vprašanjih evropske politike. Francija ne zasleduje nikakršnih posebnih imperialističnih teženj, pač pa ji je mnogo na tem, ako tudi ona, poleg drugih velikih držav, dokaže Bolgariji, da ima svoje določeno mesto med evropskimi državami, in da vedno lahko računa na vso moralno in dejansko podporo Evrope in tudi Francije, dokler bo podpirala mir in red. Pri tem svojem delu ji bo veliko koristilo, ako bo imela na strani veliko lojalno prijateljstvo Francijo, ki je tradicionalna zaščitnica malih narodov. To prijateljstvo je Francija že pokazala pri ureditvi bolgarskih dolgov.

»Ampak še enkrat ponovljam,« je rekel francoski politik, »da bi bilo napačno, ako bi se hotelo videti v nesebični politiki francoske republike, v prijateljskih razgovorih med Mušanovim in Herriotom, zopet kake nove imperialistične načrte Francije, usmerjene proti kakšni drugi velesili. Francoski desničarji bodo vsako tako akcijo sedanje levičarske vlade v Parizu podpirali, ker oni želijo samo mir, in hočejo, da ne ostane pri besedah, ampak da se mora mir naslanjati na solidne temelje realnosti.

Vojna nevarnost v Južni Ameriki

Posredovanje velesil

Washington, 3. avg. 2. Spor med Bolivijo in Paragvajem postaja ostriši. Bolivijci čete so zavzele važno strateško točko Puerito Casado. Paragvajska vlada je obvestila vse notranje države, da odklanja vse eventualne posledice bolivijskega napada. Združene države so pozvale na sestane diplomatske zastopnike Mehike, Kube, Kolumbije in Urugvaja, da se še enkrat posvetujejo za rešitev tega spora. Vendar pa je malo upanja, da bo ta poskus uspel, v glavnem radi tega, ker je paragvajski kongres sprejel nujen predlog, po katerem naj skliče vlada rezerviste pod zastavo. Ameriška vlada bo skupaj z mehiško, kubansko, kolumbijsko in urugvajsko vlado poslala vsem južnoameričkim državam note, v katerih jih poziva na skupne korake, da se prepreči vojna med Paragvajem in Bolivijo.

Paragvajci neprestano prevažajo čete, posebno v področju Granachaca pri Casadu. Vlada je sklenila podeljevati zopet narodno odlikovanje za vojne zasluge, ki je bilo osnovano l. 1870 za časa vojne z Brazilijo, Argentino in Urugvajem. Ženske

iz mesta Concepcion so sporočile vladi, da bodo osnovale amazoško četo.

Santiago de Chile, 3. avg. 2. Vlade Argentine, Brazilije in Chile so poslale Boliviji in Paragvaju note, v kateri jih pozivajo, naj takoj ustavijo oborožene spopade in naj sprejmejo prijateljsko posredovanje sosednjih držav. V spornem področju Granachaca naj se določi nevtralna cona. Čilski zunanji minister je izjavil, da gre ta skupna akcija za tem, obvarovati mir v Južni Ameriki, kakor so že l. 1914 države ABC preprečile vojno med Združenimi državami in Mehiko.

New York, 3. avg. 2. Južnoameriške republike so po svojih zastopnikih zahtevale v La Paz od bolivijske vlade, da naj ustavi sovražnost in obnovi prejšnje stanje. Več latinskih ameriških držav, posebno pa države ABC, je izjavilo, da ne bodo priznale nobenih izprememb, ki bi nastale z nasiljem. Država Paragvaj pa mobilizira mrzlično in se v njej pojavljajo znaki vojne navdušenosti, posebno v tem, da se mnogi moški prostovoljno javljajo v vojno službo, da se vršijo zasilne poroke itd.

Smrt češkega časnika

Praga, 3. avg. AA. ČTK poroča: Tu je umrl Jozef Penížek, urednik lista »Narodni listi«, star 74 let. Pokojni Penížek je bil znan publicist in je vzdrževal z jugoslovanskimi parlamentarci na Dunaju intimne zveze; tam je zastopal svoj list od leta 1883 do 1919. Pokojnik je prevedel več slovenskih del na češčino in objavil svoječasno pomembne spomine o politiki, ki jo je dunajska vlada vodila proti Slovanom.

Dunajska vremenska napoved. Severne Alpe: Spremenljivo deževno vreme. Vzhodni rob Alp: Spremenljivo, hladno. Južne Alpe: Spremenljivo vreme, ki pa bo postalo polagoma topleje, morda pa bo tudi še malo dežja.

Dr. Seipel na mrtvaškem odru

Dunaj, 3. avgusta. tg. Bivšega avstrijskega zveznega kancelerja prelata dr. Seipela so položili na oder v violetnem preletskem ornatu z mitro in ostalimi znaki njegovega dostojanstva. Pokojnik počiva v veliki dvorani bivše dunajske kazne, ki je vsa preoblečena črno. Prvi je bil v tej dvorani postavljen na mrtvaški oder maršal stare Avstrije Konrad von Hüttenbrenner. Okoli odra je postavljenih 30 visokih srebrnih svečnikov s prižiganimi svečami, ki razširjajo turobno svetlobo. Usmiljene sestre se vrstijo v neprestani pazniški službi in molijo za pokojnika. Neštevilni venci se vedno bolj kopičijo okoli leste. Preden so pripustili ljudstvo h kleti, so je najprej zglasil kot prvi avstrijski zvezni kanceler Miklas, ki je opravil ob krsti pobožno molitev. Za njim se je zglasil papeški nuncij nadškof Sibili, potem pa so po vrsti prišli zvezni kanceler dr. Dollfuss, predsednik avstrijskega državnega zbora in mnogi člani obeh avstrijskih zbornic. Kljub temu,

da je hudo deževalo, se je zbirala pred odrom neprestano ogromna množica ljudstva, ki je spoštljivo izkazovala čast velikemu pokojniku.

Milan, 3. avgusta. tg. Smrt pokojnega prelata dr. Seipela je povzročila v Vatikanu globok vtis, dasi je dr. Seipel sam že obvestil svoje prijatelje v Rimu o svojem zdravstvenem stanju, po katerem ni bilo mogoče pričakovati drugega kakor skorajšnjo smrt. Sam papež je visoko spoštoval blagega pokojnika, ne samo radi njegovih velikih državnih sposobnosti, temveč predvsem radi njegovega zglednega življenja.

Pariz, 3. avg. tg. »L'Ouvrier« objavlja uvodnik o smrti dr. Seipela in navaja, da je bil dr. Seipel prepričan prias politike zaupanja nasproti antanti.

München, 3. avg. tg. Hitlerjev »Volksbeobachter« objavlja značilen članek o dr. Seiplu. Tako navaja list, da so politični cilji dr. Seipela ostali skrivnost, ki jo je pokojnik vzel s seboj v grob.

S centrumom ali brez njega?

Berlin, 3. avgusta.

Von Papen se dela jako samozavestnega

Državni kanceler von Papen je ameriški agenciji razodel svoje politične namene v bodočnosti. Von Papen je govoril jako odkrito in izjavil, da si ne bo bell glave s poizkusi, kako sestaviti parlamentarno koalicio, s katero naj bi državna vlada vladala.

Državna vlada ne zahteva ničesar drugega, kako da naj jo vsi pozitivni elementi, ki se žutijo odgovorne za usodo Nemčije, tolerirajo. Vlada se bo Reichstagu predstavila in bo strankam postavila odločno vprašanje, ali se bodo upale vlado vreči, ako gre za objektivno in nepristransko prizadevanje vlade, da se Nemčija izkoplje iz svojih težav.

Možnost, da bi vlada dobila od parlamenta nezaupnico, von Papena ne straši — ako mu verjamemo. Von Papen je izrazil upanje, da katoliški centrum, kateremu je on pripadal, preden je prišel na oblast, ne bo trdovratno vztrajal na svoji poziciji negativne nespravljalivosti, ki jo je kazal med volivno borbo, in da nikakor ne bo hotel vzeti nase odgovornosti za novo državno krizo.

Kanceler je tudi izrazil upanje, da se bodo narodni socialisti sedaj aktivno udeležili dela za narodno restavracijo. Von Papen je tudi namignil na potrebo reforme volivnega zakona.

Kar se tiče državne oblike je von Papen izjavil, da to vprašanje na noben način ni aktualno.

Stališče centruma bo odločilno

Z ozirom na te izjave von Papena je treba poudariti, da so razen skrajnih narodnih socialistov vse nemške stranke edine, da odločitev političnega položaja nikakor ni v rokah kancelerja von Papena, ampak v rokah centruma. Von Papen se moti, ako misli, da bo mogel vladati tudi v slučaju, če bi se centrum pridružil nezaupnici. Pa tudi na tako zvano pasivno toleranco centruma se von Papen ne sme zanašati, ako bi vztrajal na svoji dosednji liniji.

O stališču centruma se danes še ne da ničesar pozitivnega povedati, ker se vrhovna instanca stranke še ni zbrala, da o tem sklepa. Upanje, da bi centrum podpiral vlado, se naslanja na znano tradicijo centruma, ki se uresničuje posebno v težkih položajih države, da se ne brani odgovornosti za državno vodstvo. Proti temu pa govorita v sedanjem položaju dve dejstva: Prvo dejstvo je, da oseba von Papena, ki je zakrivil padec Brüninga, in je inavguriral favoriziranje nacionalnega socializma, ne nudi centrumu nobene garancije za ustavno vlado. Drugo dejstvo je, da bi v slučaju, ako bi centrum privolil v to, da podpira vlado ali da se je celó udeležil, ne mogel tega storiti brez sporazuma z narodnimi socialisti. Tak sporazum pa je skoraj nemogoč, ker v Hitlerjevem taboru odločajo ekstremisti, ki iz dejstva, da so dobili eno tretjino nemških glasov, sklepajo, da morajo oni prevzeti izključno vlado nad Nemčijo, da bi mogli izvesti svojo diktaturo.

Centrum pa je že takoj dan po volitvah v »Germaniji« izjavil, da je neobhodni pogoj za normalno vlado v Nemčiji, da se likvidirajo vsi poizkusi kakršnekoli diktature in vsi neparlamentarni in protiparlamentarni eksperimenti, in da se upostavi popolna in čista ustavna demokracija. Ker niti nacionalni socialisti niti vlada pruskih baronov niso voljni, da te eksperimente opustijo, zato je več kot neverjetno, da bi se kombinacije s centrumom posrečile.

Narodni socialisti upijejo, niso pa sigurni

Hitlerjevski organ »Angriff«, ki je glasilo ekstremistov, piše, da gre sedaj vsa oblast narodnim socialistom. Centrum je levičarska stranka in koalicio z njim je izključena. Tega mnenja je tudi nemško nacionalna »Berliner Börsen Zeitung«. Narodni socialisti pa tudi že imenujejo svoje kandidate za vlado. Najprej so zahtevali zase celó mesto državnega kancelerja, ki naj bi se dalo g. Hitlerju ali pa Strasserju. To namero pa so sedaj opustili in bi radi samo ministrstvo za notranje zadeve, ki naj bi se dalo njihovu pristahu dr. Fricku. Tudi zahtevajo zase predsedništvo novega parlamenta, za katero mesto so določili poslanca Störa. Te zahteve hitlerjevcev pa bodo zadele na velike težkoče. Neverjetno je, da bi kanceler von Papen šel tako daleč, da bi notranje zadeve in policijo poveril stranki, ki je zagrešila v Königsbergu umore in poškodbe. Narodni socialisti so zelo nezadovoljni s sedanjim notranjim ministrom baronom Gaylrom baš zato, ker namerava krivce ostro kaznovati. Svoje zahteve o policijskem ministru utemeljujejo fašisti s tem, da opozarjajo na »komunistično nevarnost«.

Razume se, da vsi razsodni možje svariyo von Papena, oziroma predsednika Hindenburga pred tem, da bi izročil najvažnejše resore vlade narodnim socialistom.

Dokaz, da hitlerjevci niso tako sigurni in samozavestni, kakor se delajo, je v tem, da si niso upali postaviti von Papenu nobenega ultimatum v tem oziru, kakor se je to govorilo.

Vlada bi rada pridobila na svojo stran centrum

Tudi von Papen ni tako samozavesten, kakor izgledajo njegovi intervjuvi po ameriških časopisih. Izve se, da vlada na tihem dela na to, da bi se centrum in voditelji narodno-socialistične stranke zblžali in da bi prišlo do političnih razgovorov. Isti krogi, ki te vesti prinašajo, trdijo, da se vlada von Papena nikakor ne bo več predstavila Reichstagu. Ako bo zmoglo stališče centruma, da se mora diktatura likvidirati, potem von Papen nikakor ne bo mogel ostati šef vlade. Kolportira se že vest, da bo von Papen šel za poslanika v Pariz. Razume se pa, da so to le kombinacije, ki so zaenkrat brez vsake konkretne podlage. Treba je vedeti, da so v Nemčiji na delu močne struje, ki bi hotele na vsak način preprečiti, da bi se vrnil na vlado centrum in ki zato na vso moč forsirajo politiko dosledne in skrajne reakcije.

Meščanski demokrati zahtevajo slejkoprej centrum

Najuglednejše glasilo nemške meščanske demokracije, »Frankfurter Zeitung«, piše v uvodniku, da bi bila vlada, ki bi jo podpirali samo narodni socialisti, nesmisel. Stranka, ki je od 37 milijonov volivcev zbrala okoli sebe le 13,7 milijonov, nima legitimacije, da bi edina imela vpliv na vlado. Vlada Papen-Schleicher ima dolžnost, da s centrumom sedaj postopa na najplemenitejši način, sicer bo napravila katastrofalno napako. Centrumu se absolutno ne sme otežkočiti odločitev, da se udeleži vlade. Absolutno se ne sme poslušati Hitlerja, zakaj če bi se on hotel postaviti po robu in zahtevati za svojo stranko več, nego ji gre, mu von Papen čisto lahko reče: pa pojdit. Proti Hitlerju je večina nemškega naroda in zato nikakor ni potreba pred njim kapitulirati.

Instalacija novega župana v Zagrebu

Zagreb, 3. avg. 2. Danes dopoldne je bila svečana seja zagrebskega občinskega sveta, katere se je v imenu banske uprave udeležil dr. Hadži v spremstvu tajnika Marčeca. Podban je z županjskega mesta otvoril sejo, na kar je prečital ukaz Nj. Vel. kralja o imenovanju novega župana, univerzitetnega profesorja dr. Krbeka in podžupana obrtnika Jakoba Pavlina. Nato je prečital odlok notranjega ministra o imenovanju novih občinskih odbornikov. Župan in podžupan sta potem prisegla. Podban je izročil županu zlato verižico in čestital za imenovanje. Dr. Krbek se je v daljšem govoru zahvalil. Po seji je novi župan sprejel časnika in jim dal izjave o nalogah novega občinskega sveta.

Zagreb, 3. avg. 2. Štirje zagrebski občinski odborniki so podali ostavko na svoje mesto.

Osebnosti

Z redom sv. Save 4. razreda so odlikovani: dr. Ivan Rajšp, upravnik in primarij banovinske bolnišnice v Celju, dr. Emil Vasko, primarij banovinske bolnišnice v Celju, dr. Franc Steinfelzer, primarij banovinske bolnišnice v Celju, Ivan Prekoršek, upravitelj bolnišnice v Celju.

Z zlato kolajno za državljanske zasluge je odlikovana Abelina Kumer, prednica usmiljenih sester v banovinskih bolnišnicah v Celju. Z redom sv. Save 5. razreda je odlikovana Manica Komanova iz Ljubljane. Na državnih srednjih tehničnih šolah v Ljubljani je napredoval v 4. skupino 2. stopnje Stane Premelj, profesor 5. skupine na isti šoli. Na drž. dvorazredni trgovski šoli v Čakovcu je postavljena za predmetno učiteljico v 7. skupino Ljubica Brozović.

Belgrad, 3. avg. AA. Danes dopoldne od 11 do 13 se je vršila seja ministrskega sveta, ki ji je predsedoval predsednik vlade dr. Milan Srškić.

Solska autonomija Katalonije

Madrid, 3. avg. 2. Cortez se s 129 proti 84 glasov sprejel 4. člen katalonskega statuta, po katerem dobi Katalonija gotovo avtonomijo v solskih zadevah. V tem členu se predvideva tudi ustanovitev avtonomne katalonske univerze. Ker ta člen ne odgovarja popolnoma stališču in želam katalonskih narodnih poslancev, so se oni vzdrževali glasovanja.

Italijanski manevri

Rim, 3. avgusta. 2. Jutri zvečer se pričnejo velike vojaške vaje italijanske vojne mornarice, katerih se udeležujejo prav vse vojne enice italijanske mornarice. Vodja manevrov je admiral Ducci, načelnik generalnega štaba vojne mornarice. Ker je večeraj nenadoma umrl admiral Rota, ki naj bi bil prevzel poveljstvo rdečega dela brodogoja, je imenovan za njegovega naslednika admiral Italo Moreno. Središče vojaških vaj bo v Tarantu.

Italijansko posojilo Turčiji

Belgrad, 3. avgusta 1. Iz Carigrada poročajo da se je posrečilo turškemu državnemu podtajniku za finance Ali Izabeju izposlovati v Rimu pri italijanski vladi posojilo 30 milijonov turških lir (750 milijonov dinarjev). Italijanska vlada je zahtevala kot protinalogo velike koncesije gospodarskega značaja in posebne ugodnosti za nekatere že obstoječe italijanske šole v Turčiji.

Uganke iz „Doline kraljev“

Belgrad, 2. avgusta.

»Dolina kraljev«, ki sem o njenih izkopaninah pred dnevi kratko poročal, postaja iz dneva v dan znamenitejša. Ze svetovni arheološki strokovnjaki poznajo nanjo. Ime »Dolina kraljev« je to najdišče dobilo po prvih najdbah med svetovno vojno, ko so Bolgari pri kopanju strelskih jarkov slučajno našli na znamenite zlate in srebrne predmete, katere so poklicani arheološki strokovnjaki odnesli v sofijski muzej. »Dolina kraljev« radi tega, ker so bili grobovi vsebinsko tako dragoceni, da so strokovnjaki sklepali, da je na omenjenem mestu v Trebeništu blizu Struge grobišče bogatih ilirskih vojvod.

Danes stvar stoji po mnenju izkušenih arheologov že precej drugače, dasi pričakujemo iz dneva v dan novih odkritij. Dr. Nikola Vulić, ki vodi odkopavanja že od l. 1930 (le nekaj tednov v poletju vsakega leta), je prvotno menil, da je tu iskati bogato grobišče vojaških vojvod. Po odkritju pred enim tednom, ko je odkopal ženski grob, je mnenja, da bo treba v Trebeništu iskati grobišče sorazmerno bogate ilirske naselbine, ki je morala biti nekje v bližini sedaj odkopanih grobov, zelo verjetno malo nad sedanjo vasio Gorenci. Sicer se bo pa kmalu ugotovilo, ali je ta misel arheologa Vulića pravilna.

Po prvem grobu je g. Vulić odkril še dva, tako da je izkopanih enajst grobov (Bolgari sedem, enega Vulić l. 1930, tri letos), ki so v marsičem različni po svoji vsebini. Novoodkrita groba sicer nista toliko bogata zlata, zato sta pa z druge strani zanimivejša. V enem je namreč odkrito precej kovov človeškega okostja, tako da več ne drži stara zamisel, češ da so v grobovih v Trebeništu pokopavali le dragocene predmete oziroma opravo pokojnikov.

Nazadnje je odkrit še dvanajsti grob (četrti v letošnjem letu), ki je bilo pa izredno težko priti do njega. Predmeti so bili zakopani mnogo globlje nego v ostalih (v globini čez 2½ metra). V njem so našli: obsežen bronzast vrč s čudovito fino izdelanimi držaji, polnimi ornamentov, bronzast tronožec, na kateri se je gornji vrč naslanjal, z nogami v obliki levje glave, cela vrsta zlatih otenkov, ki so po mnenju dr. Vulića deli večjega zlatega predmeta (morda maske ali česa podobnega), fino izdelane zlate jagode za ovratnico, več srebrnih igel z zlatimi gravurami na glavah, dve spretno spleteni srebrni verižici, ki se končujeta s kačjimi glavami, več steklenih predmetov, jantarsko ovratnico, dvojce majhnih (6cm) bronzastih sfinč, ki imitirajo levji skok z dvignjenimi prednjimi nogami in celo vrsto glinastih predmetov.

Po kosteh v zgoraj omenjenem grobu sklepa g. dr. Vulić, da so prebivalci predzgodovinskega Trebeništa mrtvece sicer sežigali, vendar ne popolnoma, ker še niso imeli dovolj popolnih tehničnih sredstev. Tudi druga zamisel, češ da v grobove niso pokopavali celega človeškega telesa, ampak samo posamezne dele, je mogoča. Vendar je manj verjetna. Kljub temu pa bi bilo dobro, ko bi bolje ohranjene kosti preiskali posebni strokovnjaki — somatologi, ki bi mogli res končnoveljavno potrditi ali zanikati trditve obeh arheologov, ki vodita dela na trebeniškem najdišču. Vsekakor pa so odkritja letošnjega leta prinesla mnogo novih verjetnosti in podatkov o grobovih v »Dolini kraljev« in bo obsežna brošura, ki bo izšla o letošnjih izkopaninah, v precej ostri luči osvetlila uganko teh starih grobov.

Nočna nevihta in strela

Ljubljana, 3. avgusta.

Silna pripeka, ki je bila v torek popoldne, ko je bilo celo ob 5 popoldne 30 stopinj C, je ponoči izzvala reakcijo. Okrog 3 ponoči je zadavljala huda nevihta, ki je trajala le malo časa, komaj pol ure. V daljavi je močno grmelo, nalliv pa na vrhovih ni bogve kaj pomagal.

Močan nalliv se je ponovil tudi danes opoldne; ni napravil nobene škode, pač pa je nekoliko bolj napolji osušeno zemljo ter nekoliko osvežilo ozračje. Vročina pa je bila vseeno še precejšnja.

Strela udarila v motor

Kranj, 3. avgusta.

Po pasje vročih dneh od sobote do torka, je v noči od torka na sredo nenadoma zavihrala nevihta.

Evharistični dan

prirediti župniji Jesenice in Koroška Bela, dne 14. avgusta 1932 na Jesenicah in deloma na Koroški Beli. — Vspored je tale: Ob 6 zjutraj bo izpostavljeno sv. Rešnje Telo v obeh župnih cerkvah ter ostane izpostavljeno na Koroški Beli do 11 popoldne na Jesenicah pa ostane izpostavljeno do polnoči. Na Savi sv. maša odpade ta dan. Na Jesenicah so sv. maše ob 6., 8., 9., 10. in 11. uri vsaka s kratko pridigo.

Od 11—12 adorira Apostolstvo mož in fantov ter bratovščina sv. R. T. Od 12—13 adorira ženska in dekliška Marijina družba. Od 13 do 14 adorirajo žene in dekleta izven Mar. družbe. Od 14—15 slovesen sprejem otrok v Marijin vrtce, pridiga in pete litanije (pojejo otroci). Od 15—16 molijo možje in fantje izven Apostolstva mož. Od 16 petje in adoriranje jeseniškega pevskega zbora. Od 17 petje otrok združeno z adoracijo. Od 18 petje in adoracija pevskega zbora koroškobelskega. Ob 19 pridiga (govori prevzvišeni g. knezoškof). Ob pol 20 slovesna procesija z Najsvetejšim, katero bo vodil sam Prevzvišeni. Po procesiji litanije Sreca Jezusovega (pete), nato adoriranje. Ob pol 24 pridiga (govori stolni vikar g. Košmerlj). Ob 24 slovesna sv. maša, med katero je skupno sv. obhajilo vsega ljudstva. Po sv. maši »Te Deum«. Polnočno sv. maša daruje Prevzvišeni. Sv. maša o polnoči velja za ponedeljek. Spovedovanje otrok v soboto 13. avgusta od 15 dalje. spovedovanje odraslih v soboto 13. avgusta od 19 dalje in v nedeljo ob 5 zjutraj ter popoldne od 15 do procesije, po procesiji do pol 24.

Huda nesreča

pri Blagovici

Ljubljana, 3. avgusta.

Davi se je na česti pri Blagovici pripetila huda nesreča, pri kateri je le malo manjkalo, da ni prišlo do smrtnega slučaja. 28letni delavec Alojzij Trdin, zaposlen pri banovinskem cestnem odбору v Kamniku in doma iz Zgornjih Lok 11 pri Blagovici, se je peljal s kolesom na delo. Za njim pa je privozil tovorni avto pivovarne Union in ga dohitel pri vasi St. Vid. Avto je kolesarja podrl. Pri padcu je dobil Trdin strahovite poškodbe

Parkrat je vmes močnejše treščilo. Tako je strela pri znanemu kranjskemu mesarju Mihaelu Ostermanu, ki ima na svojem dvorišču moderne hladilne naprave za hlajenje mesa, udarila v elektromotor, ki hladilne naprave žene. Motor bo potreba popraviti, ako bo sploh še uporaben.

Strela v Ihanu ubila štiri goveda

Ihan, 3. avgusta.

Med nevihto, ki je nocoj zdijavala nad našimi kraji je — žal — hudo gospodarila strela. Davi ob 3 je udarila strela v blev posestnika Čada v Biščah pri Ihanu. Ubila je štiri glave goveje živine, kar je za ubogega posestnika dandanes silen udarec.

Kokra je tudi nevarna

Dve Čehinji rešeni smrti v Kokri

Kranj, 3. avgusta.

Podoben slučaj, kakršen se je zgodil v nedeljo popoldne pri kopanju na Savi, o čemer je poročal »Slovenec« v torek, se je ponovil v ponedeljek popoldne na Kokri. V Strahči dolini, kjer je prav za prav Kokra nizka in tudi ne deroča, sta se kopali dve Čehinji. Prva, ki je znala za silo plavati, je drugo učila plavati. Tako sta nekaj časa brodili semintja po nizki vodi, dokler nista prišli na prostor, kjer plitvina nenadoma prehaja v globlino. Tu sta obe naenkrat izgubili tla pod nogami, kar ju je tako prestrašilo, da sta izgubili vsvo razsodnost in se pričeli potapljati. K sreči so v bližini nahajajoči se fantje pravočasno opazili njun obupni položaj, ter ju hitro potegnili iz vode na breg, kjer sta si kmalu opomogli. Ako ne bi bili navzočni pogumni fantje reševalci, bi bili obe Čehinji zapisani smrti, kajti ženske in otroci bi ju ne mogli rešiti, ker je strah vplival tudi na druge, da je bila voda na mah prazna.

Nevaren sršenov pik

Št. Jernej, 2. avg.

Posestnik Mare Franc z Mihovega je v nedeljo po maši legel na domačem vrtu v senco, da se malo odpočije. Naenkrat pa je odnekod pribrežal velik sršen in ga pičil naravnost na nos. Gospodar je zautil pri tem grozno bolečino in že je postal tudi ves moder in zatekel v obraz, da niti govoriti ni mogel.

Domači so poslali po duhovnika, ki pa ni mogel drugega storiti, kakor da je nezvestnega moža djal v sveto poslednje olje.

Pozno popoldne se je končno bolnik zopet zavedel in s težavo razodel začudenim domačim, kaj je doživljal in kdo je povzročil njegovo nesrečo. Stanje se mu je polagoma izboljšalo in ni več nevarnosti za mlado življenje.

kar vsa pročelja večjih trgovin in oznanjali same razprodaje. V bleščeče razsvetljenih in umetniško opremljenih izložbah je bilo blaga na kupe in na ponudbo za polovico in še nižje cene; obleke, perilo, klobuki, čevlji, modno blago, sportne opreme, vse na pol zastoni.

Ulice in trgi so bili sli zdeli n-ko mrtvi, saj je celo Ljubljana bolj živahna ob sobotnih večerih. Gledal sem skozi odprta vrata in nezastrita okna v ogromne restavracije, ki se tamkaj vrste kar zaporedoma, malokatera je bila zasedena tako na polovico. Spomnil sem se predvojnih časov, ko so ljudje pulili za sedeže ob delavnikih.

Vprašal sem stražnika tam pred novim Rotovžem, odkod to mrtvilo. »Denarja ni, tujeval nile je bil točen in jasen odgovor.

Stopil sem v kavarno pri Karlovih vratih. Sredi velike dvorane je igrala in pela damska kapela, okoli nje se je zavrtelo časih nekaj mladih ljudi, poleg stojiče mize so bile zasedene, druge pa pol prazne. Gostje so si naročili tisto rdečo zavrelico. Lahko sem prebiral večerne liste in na podlagi poročil snoval načrte za prihodnji dan. Na glavnem kolodvoru se bery ob nedeljah in praznikih širi maše za turiste in izletnike, prva že pred štirimi. Vremenska napoved je bila neugodna, zato sem opustil misel na Zugspitze, dasi so ob nedeljah znatne olajšave za to vožnjo. Sicer pa se je obetala Monakovemu samemu zelo živahna nedelja: Hitlerjevi sekiro-križarji so napovedali svoj zbor in obhod kot kljubovalno demonstracijo proti bavarski vladi, socialistična »železna fronta« je pozivljala delovno ljudstvo na odpor in protest proti terorističnim samozavcem, bavarska katoliška mladina je vabila na svojo telovadno-sportno prireditve.

Zbit sem prišel v prenočišče in legel v dobro

Brez truda izgine zobni kamen
če redno uporabljate Sargov Kalodont!

Le Sargov Kalodont vsebuje proti zobnemu kamnu delujoči sulforicinoleat po Dr. Bräunlichu.

KALODONT
Proti zobnemu kamnu

Kralj Matjaž na Peci

Mislimo, da ga ni Slovenca, ki bi mu bila neznan pravljica o kralju Matjažu. Ta narodna pravljica ima zelo mnogo teritorialnih variant, ki so si pa v bistvu zelo slične. Globoko ukoreninjene so narodne pravljice posebno na Koroškem, najbolj pa pravljica o kralju Matjažu. Koroška varijanta zaključuje to zgodbo, da so bili baš vrhovi Peci, ki so na višji ukaz zagrlnili zaradi pravičnisti preganjanja kralja in njegovo vojsko. Tam čaka kralj — simbol pravice in blagostanja, da pride dan, ko osvobodí s svojo vojsko vse sovražnike naroda in zatire vse krivice in vse trpljenje ter popelje ves slovanski narod v novo dobo življenja, v dobo popolnega ujedinjenja in bratske slege.

V teku sto in stoletnega trpljenja in zasužne-nja deležen samo krivic in praganjanja, naš narod ni izgubil vere v pravičnost in lepše življenje. Pravice niso mogli ubiti vsi številni sovražniki naši, ne, tam spi pravica in naša sreča v Peci, — kralj Matjaž, in vse oči naroda so se obračale na njo in čakale, zakaj »kadar bo kralj Matjaž kraljeval, onda bo kmetič dobro kmetoval«. Kako globoko korenini ta pravljica posebno na Koroškem, kaže dejstvo, da je tukajšnje prebivalstvo odločilo postaviti pravičnemu kralju Matjažu trajen spomenik. Odbor za izvedbo tega načrta je pod Peco posekal orjaško stoletno lipo, ki jo je podaril posestnik g. Florin, ter jo odposlal v Ljubljano. Akad. kipar g. Pirnat je iz te silne mase lesa izdelal umetnino — kralja Matjaža, ki bo prebival v skalni duplini pod orjaškimi macesni na Peci blizu Uletove koče kot duševni simbol naših sanj in našega hrepenenja in prorok lepših dni. Spomenik bo odkrit dne 21. t. m. O podrobnostih pa bomo še poročali.

Kako so Slemenci mlaj vozili

Sv. Gregor nad Vel. Laščami, 1. avg.

»To so pa tiči, da so ga upali gori spraviti,« so govorili ljudje, ki so v nedeljo ogledovali ogromen mlaj pred Oblakovo gostilno pri Sv. Gregorju. »Le škoda, da ga niso postavili,« so govorili drugi, ki so se vrtili okrog ležečega orjaka. En meter ima v premeru in precej nad 30 metrov bi bil dolg, če bi mu zeleno krono postavili...

Poslušajte zgodbo, da boste vedeli, kaj gregorjski fantje zmorejo! Da znajo oni mlaje postavljati, vitke in visoke, da bi jih skoraj sonce vžgalo na vrhu, smo videli v nedeljo, pa tudi že marsikdaj prej! In ko so se zadnjič menili, kje bi kaj primernejega dobili, jih je poklical na korajžjo g. Franc Marolt, veliki posestnik iz Levstkov, češ da ima smreko, ki bi dala mlaj, kakršnega ribniška dolina še ni videla, odkar stoji. Res, da stoji smreka v nerodnem kraju, kamor še človek težko pride, kaj šele žival. Pa je rekel g. Marolt fantom,

da jim smreko podari, če jo spravijo v Sv. Gregorju. Če pa je ne bodo zmogli, mu bo pa treba odšteti 5000 kronic na roko in še ob smreko bodo.

Po kratkem posvetovanju so fantje sklenili pogodbo in pripravili zahtevano »kazen«. Fantom so kot železna rezerva priskočili še možaki na pomoč. Sto ljudi je zavihalo rokave, dvesto krepkih kmečkih rok je šlo na delo.

Zapela je žaga in sekira in kmalu so imeli velikanko na tleh. Par iskrih konjčev, ki vlečejo »ko vinta«, so si izposodili v sosednji fari... Pa so se upognili hrbti in nategnile mišice in ogromna teža drevesa je postala pokorna združeni sili kmečkih mišic...

Ko so velikansko deblo spravili na voz, je bilo glavno delo že končano. Po poti bo že šlo, so si mislili. Pa ni šlo tako lahko. Vsak ovinek je bil za nenavadno dolžino preoster, vsak klanec za težo prestrom. Pa so zopet poprijele stoterne roke — in moralo je iti. Kakor v slavnostnem sprevodu se je četa mož z dragocenim bremenom blizala cilju, kamor so po večurnem trudu srečno prispeli. Pa so pogodbo spolnili in stavo dobili!

Škoda, da je niso še postavili, je marsikdo mislil. Kaj mislite, da se je niso upali? He, potem premalo poznate Slemence! Toda najhušje delo je sedaj: košnja in žetev, zato je niso postavili. Lepo bi res bilo, ako bi ta ogromni mlaj stal. Morda bi še veliko trobinico na vrh privezali.

Srebrni jubilej ruške koč

Ruše, 30. julija.

Podravska podružnica SPD, ki se je ustanovila leta 1900, je stopila prvič v javnost, ko je l. 1908 zgradila 26 m visoki Zigertov stolp na Zigertovem vrhu. Žal, da je strašen vihar to stavbo že isto leto podrl. Leta 1907 pa je zgradila podružnica pri Sv. Arehu Ruško koč.

Na dan Malega Šmarna 1907 je naš nepozabni dr. Medved blagoslovil to zgradbo. »Šursum corda« je zaklical v cerkvi sv. Arega in rekel: »Dovzdeva se mi, da sem na planinah bližje svojega Stvarnika, da se mu lažje potožim in ga poprosim to in ono!«

Prvi predsednik SPD, blagi dr. Oražen, je z navdušenimi besedami odprl Ruško koč.

Podružnica SPD v Rušah je z zgradbo Zigertovega stolpa in Ruške koč položila temelj med severnimi Slovenci za razvoj turistike in zbudila ter poglobila ljubezen do slovenske zemlje, do rodne grude. Dne 4. septembra t. l. bomo obhajali 25 letnico Ruške koč. Prijatelji in vsi tisti, ki cenijo njen pomen, pridite 4. septembra, da se pomnimemo o starih časih in o bodočnosti.

Dr. A. B.:

S pota k Reziki v Route

(Nadaljevanje.)

Dolge so bile tiste ure, preden sem sedel na vlaček v mestu in se odpeljal na kolodvor Eichstätt, kjer sem predsedal na brzdavil proti Ingolstadt in Monakovem. Na tej vožnji sem se pomiril in sklenil počakati v Monakovem, da napoti morda ugodnejši čas za moje potikanje. V Monakovem sem se nameraval ustaviti že po prvotnem načrtu najmanj en dan, in sicer vrnivši se iz Konnersreutha, ki je bil mojemu potovanju glavni smoter. V načrtu sem imel tudi proslulo Zugspitze v Severnih Alpah, ki ima kar dve vozni zvezi na vrh, z avstrijske strani visečo vzpenjačo, z bavarske pa tramvaj na zobe.

Močno je še deževalo, ko sem prispel v Monakovo ob desetih. Kmalu sem našel prenočišče, ki mi je znano že iz prejšnje vojne, hotel Union, last katoliškega kazinskega društva, ne prav daleč od glavnega kolodvora. Dali so mi čedno sobo z razgledom na lep park. Preveč nemira je bilo še v moji glavi, da bi mogel k počitku. Ker je tudi dež ponehal, sem odšel na večerni sprehod po mestu.

V. V bavarski prestolnici.

Napotil sem se proti sredini mesta. Zunanje oblike, ki sem jih imel v spominu še iz prejšnje vojne, se niso tam nič izpremenile, počešil sem samo svetovnoznani Glaspalast, ki je lani zgorel s tolikimi umetninami. Na tistem ogromnem prostoru sem opazil nekaj globokih jarkov in kolov, menda polagajo temelje novi palači. Iznenadili pa so me ogromni in kričavi plakati, ki so odevali

nil sem jo v bližnji Angleški vrt in ga premeril mimo Kitajskega stolpa podolgič. Lep je tisti velikanski park tudi v dežju!

Na Princengetovi cesti, tam okoli Narodnega muzeja proti mostiču je bilo zbranih nekaj več ljudi, ki so čakali obhodov. Čudil sem se, zakaj se mi ljudje umikajo, čemu me posamezniki tako nekako v zadregi pozdravljajo, kako da mi celo stražniki-reditelji delajo pot. Posvetilo se mi je v glavi, kaj mami ljudi, da vidijo v meni kakšnega odličnika sekirnega križa ali železne fronte. Ko bi le slutili, kakšna smešno-klavna pokora se skriva v tej prikazni z mrkim obrazom, odeti in pokriti s turistovski haljo in obuti v gorjanske čevlje! Vitez, ki je sam sebe najbolj žalosten! Da se izognem nenamernemu varanju in da preprečim morebitno odkritje takšnega varanja, sem skočil na tramvaj in se odpeljal na Promenadni trg, kjer sem svoje strahilo zvil in vrgel čez ramo.

Postopal sem tam okoli, ogledujoč si izložbe knjigarn, da je prišla enajsta ura. Snoč sem zvedel iz časopisov, da bo v monakovski stolnici, Gospejini cerkvi, ob tem času bogoslužje. Velika katedrala je v popravni, prednji del je zadelan z odri, sredi tramovja je postavljen začasen oltar. Kratka razlaga nedeljskega lista in evangelija, nato tiha maša z ljudskim petjem, spored pesmi je bil objavljen, da so jih ljudje kar odpirali v svojih pesmaricah. Cerkev je bila dobršna polna gosposkih ljudi, večina mož in mladeničev.

Proti popoldne je dež odnehal. Glavne ulice, kjer je bilo zbranih več ljudi radi obhodov, so se spraznile; izgrediv, spopadov in nemirov ni bilo nikjer; radovedneži in strahopetci niso prišli »na svoj račun«, ker se Monakovo v obče in sploh ni zmenilo za demonstracije in jih tako obzrusejšilo.

Ljubljana

V Ljubljani se gibljejo

Ljubljana, 2. avg.

Na neznosnim smrdom, ki puhti iz Ljubljane, struge ves teden, seveda radi zabavljamo, nazadnje pa bo menda tega smrdu tudi enkrat konec. Dostoj je iz struge odpeljano že skoraj polovica gruča, blizu 20.000 kub. metrov. Zda gre delo v strugi sicer nekoliko počasneje od rok, ker je za odvoz gruča večja daljaba, pa trdita pravi, da bo vse delo pri poglabljanju kljub temu opravljeno do oktobra meseca.

Kopljajo zdaj že prav ob bolnišnici. Na nekaterih krajih bo treba bregove izravnati, zato mečejo delavci gručo kar z lopatami navzgor iz struge. Večinoma pa gručo izvažajo po železnici. Zasuli so že velike prazne jame na Kodeljevem, toda za ostalo polovico gruča bo še kljub temu dovolj prostora.

Ker se je dan že nekoliko nagnil, delajo zdaj samo po 14 ur na dan. Nekaj delavcev so zaradi tega odpustili. Drugi pa zato delajo v dveh skupinah: dopoldne 7 ur, popoldne prav toliko. Ker pa bi bilo po 7 ur dela za delavca premalo, ker bi bil zaslužek prepičel, so uredili delo tako, da si skupini menja izpolnjujeta eno polovico dneva. Tako dela en dan ena skupina po 4 ure popoldne,

druga pa tri, drugi dan pa narobe.

Ko bo struga izkopana do Kunčeve tovarne, bodo lahko Ljubljanico spustili skozi mesto. Tedaj bo neznosnega smrdu konec. Obkldanje brežin s podpeškim kamenjem bo seveda trajalo še delj časa. To delo ne napreduje tako naglo, kakor izkopavanje. V strugo namreč ne morejo sproti nazviti dovolj kamna iz Podpeči, kljub temu pa ga vsako jutro pripeljejo po Ljubljani 5 velikih tovornih žulov, skoraj 3 vagone. Zda bodo dovajali kamen tudi z Verda pri Vrhniki, in sicer z železnice.

V letošnja regulacijska dela spada tudi podzidanje frančiškanskega mostu. Za 4 metre v globino bodo podzidali srednji nosilec starega frančiškanskega mostu ter obrežni opornik mostu pred Kresijo. To delo pa bodo začeli šele poleti, ko bodo končali z izkopavanjem dna pri bolnišnici in dalje proti Mostam.

Drugo leto bodo poglobili Ljubljanico v sredini mestu od Kunčeve tovarne do zaporov v Trnovem. Struga skozi mesto bo povsod poglobljena za 4 metre. Gručo bodo odpeljavali na rob mesta k pokopališču Sv. Krištofa, kjer bodo proti Sv. Križu gradili skozi tamkajšnje gramozne jame in polja novo 40 metrov široko glavno cesto.

Živinski sejem v Ljubljani. Včeraj je bila prva sredi v mesecu, dan živinskega sejma. Prigane je bilo razmeroma mnogo živine, pa kupcev ni bilo. Skupaj je bilo prignanih 151 konj, 94 volov, 45 krav, 12 telet, 97 prašičev. Do popoldne je bilo prodanih 10 konj, 22 volov, 17 krav, 8 telet, 72 prašičev. Cene goveje živine so padle. Prvorstni volji so bili po 4—4,50 Din, volji druge vrste 3—4 Din, tretje vrste 2—3 Din, prvorstne krave po 3,50 Din, drugovrstne 2,50 Din, tretjevrstne 1—1,50 Din, teleta 3,50—5 Din. Kmetije tožijo, da so na deželi teleta še bolj pod ceno. Take cene so brez dvoma katastrofa za kmeta. Teleta so bila nazadnje prodana skoraj vsa, tudi za prašiče je bilo dovolj zanimanja.

Živilski trg je bil včeraj nekoliko slabše založen kakor sicer. Nočna huda nevihta je marsikoga zadržala doma. Rdeče jagode so prinesle dekleta iz Bohinja in Jesenic, nudile so jih po 10 Din liter. Imele so skupaj okrog 40 litrov te zlahkine pa drage delikatese. Borovnic pa je na trgu več ter jih prodajajo po 1,50 do 2 Din liter. Gobe so se podražile od 3 na 4 Din merica. Bilo jih je pa na trgu tudi zelo malo. Lisičke so bile po dinarju liter. Maline po 4 Din kg. — Prostor za Jugoslovansko knjigarno se vsak tržni dan bolj uveljavlja kot sodni trg. Prevladujejo domača zgodnja jabolka, ki jih je tudi po drugem trgu polno jerbasov. Kmečke žene nudijo jabolka do 3,50 Din kilogram. Boljša, debeljša jabolka, uvožena, so po 7 Din. Domače hruške so po 4—5 Din kg. Na trg prihaja tudi vedno več grozdja, ki pa je za navadno ljudstvo še kar predrago. Zaenkrat si more poriče grozdja privoščiti le mešan z dobro obloženo denarnico.

Na zelenjadem trgu prevladuje strofji fižol, ki je razpložen po stojnicah gora pri gori, drug cenejši od drugega. Tudi kumar je v obilici, grah pa je postal redek in drag, po 5 Din liter. Zeljate glave so po velikosti od 50 par do 4 Din ena. Glavnata salata je po 50 par, špinata po 1 Din merica. — Na kokošem trgu je bilo dovolj piščancev po 26 Din par, race so po 28 Din ena, kokoši od 30 do 35 Din ena, juja po 1,25—1,50 Din par.

Reševalni voz še vedno nima gumij. Večkrat smo že gojili, da reševalni voz, ki še vedno prevažajo bolnike, nima gumijastih obročev. Po ljubljanskem tlaku — večina ulic je v sredini mesta tlakovanih z granitnimi kockami. — se bolniki v reševalnem vozu brez gumijastih obročev temeljito pretresejo. Tako bolniki, kakor tudi zdravniki v bolnišnici, so se nad tem že mnogokrat zgražali. Treba pa je vedeti, da se s tem vozom prevažajo najrevnejši bolniki. Zato kar ne moremo razumeti tega večnega odlaganja mestne občine, ki se nikakor ne more odločiti, da bi kupila nekaj novih gumijastih obročev. Kakor čujemo, ostane reševalni voz tudi potem še v službi, ko dobi reševalna postaja tretji avto za prevoz bolnikov. Voz bo bolj za revne ljudi. Zato pa bo treba tudi zanje kupiti obroč!

† Oskar Dev

Včeraj zjutraj je po dolgi bolezni preminul v Mariboru skladatelj Oskar Dev, v stiriinšestdesetem letu življenja. Rodil se je pok. Dev 2. decembra l. 1868. v notranjski Planini, dasi je sicer po očetu in materi gorenjske krvi. Vsa njegova rodina je bila zelo muzikalna in ni čudno, če je že zelo zgodaj dobil nagajenje za glasbeno ustvarjanje. V glasbo ga je deloma uvedel že oče, pozneje pa je glasbeno vpilval nanj na novomeški gimnaziji p. Hugolin Sattner. Pozneje je obiskoval šolo ljubljanske Glasbene Matice, kjer ga je med drugimi poučeval znani Fran Gerbic, in pa glasbeno šolo »Ambrosiusverein« na Dunaju. Na Dunaju je študiral pravo, ki ga je končal v Gradcu. Potem je služboval v Postojni, Skofji Loki, Kranju, na Brdu in nazadnje v Mariboru, kjer ga je dohitela smrt!

Izredno znorega zmisla in veselja je imel za pevske zmore, ki jih je ustanavljal in vodil v raznih krajih. Zlasti mnogo zaslug ima pok. Dev za ustanovitev Mariborske Glasbene Matice (l. 1919), ki ji je bil predsednik in dolgo tudi zborovodja.

Tudi njegovo skladateljsko delo je precej veliko. Zlasti je treba omeniti njegove moške in mešane zборе (izdala sta jih Glasbena Matica in Novi Akordi) in pa številne harmonizacije narodnih pesmi, posebno koroških, katerih je harmoniziral čez 400. Nekaj jih je izšlo v založbi Glasbene Matice in pa pri Schwennerju. Prve skladbe je objavil l. 1901 v »Novih akordih«. Nekaj malega je objavil tudi v Gorici. V svojih kompozicijah je sila nežen in lirski razpoložen, pa tudi vesel in časih celo poln humorja. Sicer je pa ta poteza Devovega duhovnega delovanja sijajno ustrezala njegovemu temperamentu. Blag mu spomin!

★ Nacionalizem in bodočnost kulture. Pod tem naslovom je priobčil v zadnji številki revije »Die neue Rundschau« profesor državnih vod iz Londona Harold J. Laski članek, v katerem se bavi obširno s problemom nacionalizma in kulture, ki je pa zanj v bistvu samo civilizacija. Njegova izjava podajajo v glavnem sledeče misli: Moramo se naučiti misliti internacionalno, sicer propademo — to je po vsem jasna alternativa, pred katero stojimo. Nemogoče si je misliti, da more sprejeti nacionalna država kakšno odločitev, ki bi ne imela za ostali svet nobenih dalekosežnih posledic. Ko

Tatvine pri kopanju. Letos je bilo policiji prijavljenih že izredno veliko število tatvin, ki so se dogodile pri kopanju. Število takih tatvin je v primeru z drugimi leti nenavadno visoko. Policija sumi teh tatvin najbolj razne brezposelne Bosance, ki jih je že precej polovila in odpeljala iz Ljubljane, nekatere pa, kakor smo že poročali, pridržala zaradi številnih vlomov, v zaporu. Tatvine pri kopanju pa nikakor niso več pojenjati. Včeraj zjutraj je prijavila gđ. Vida Mlakarjeva na policijo, da se je kopala v nedeljo z večjo družbo na Savi pri St. Vidu. Med tem, ko se je vsa njena družba nahajala v vodi, je neznan zlikovec izmaknil iz obloke srebrno damsko uro, listnico z 220 Din denarja in več damskega perila, tako da imajo Mlakarjeva in njene tovarišice okoli 2000 Din škode.

Selitev mestnega prosvetnega oddelka. Prosvetni oddelki mestnega načelstva v Ljubljani se preselijo iz dosedanjih prostorov na Aleksandrovo cesti 4 v magistratno poslopje (Mestni trg 21., soba št. 42). Vsled selitve ostane urad v petek dne 5. in v soboto, dne 6. avgusta za stranke zaprt. — Solški nadzornik: v. d. Grum.

Nesreča na klavnici. Včeraj popoldne je nekoga moškega na klavnici napadla božast. Med napadom je 30letnega delavca S. vrglo tako nesrečno, da si je pri padcu poškodoval glavo. Reševalni avto je moža prepeljal v bolnišnico. V bolnišnici so ga obvezali in ker poškodba k sreči ni nevarna, tudi že odpustili.

Brezposelnim trgovskim pomočnikom v Ljubljani. Pomočniki zbor gremija trgovcev v Ljubljani je ustanovil svojo posredovalnico služb. Tej posredovalnici bodo javljali gg. trgovci, člani ljubljanske Gremija trgovcev, vse prste službe. Radi točne evidence o brezposelnih trgovskih pomočnikih pa prosimo, da se prijavijo Pomočniškemu zboru vsi brezposelni trgovski pomočniki. Prijavitelj se osebno in prinese seboj zadnje službeno spričevalo.

Novi tečaj za dijake, ki imajo popravljane izpite, se odpre v ponedeljek 8. t. m. Prijave sprejema in daje informacije g. šolski sluga II. drž. realne gimnazije na Poljanski cesti iz uslužnosti, ker je tečaj popolnoma privatnega značaja.

Nočno službo imajo lekarnice: mr. Leustek, Resljeva c. 1; mr. Bohinec ded., Rimska c. 25; dr. Stanko Kmet, Dunajska c. 61.

Cerkveni vestnik

Nočni castivi presv. Sreca Jezusovega imajo v noči na 5. avgust v ljubljanski stolnici celonočno čenje. Molili bodo iz »Večne molitve osmo uro v šest preb. Devici Mariji. Prosim obilne udeležbe! Novinci lahko izberejo poljubno uro od 9 zvečer do 4 zjutraj.

smo (Angleži) v septembru 1951 opustili zlati standard, smo spremenili gospodarski položaj v Skandinavijo. Amerikanska zaščitna carina je imela odločilen vpliv na socialno zgodovino zapadne Evrope. Lahkomiselni kreditni sistem neke majhne avstrijske banke nas ne le ovira pri vzdrževanju standarda našega zavarovanja brezposelnih, marveč vpliva — vsaj prehodno — na razdelitev politične moči v Angliji. Ako more dogma nacionalne suverenosti izzvati tako usodne posledice, ali ne utegne peljati do tiste brezposelne anarhije, ki je vselej predhodnica kaosa? Tako smo se privadili tej dogmi, da smo skoraj nezavedno začarani v občutjih, ki jih v nas povzroča. Velika Britanija kot suverena država pomeni, recimo, Veliko Britanijo kot gospodarico svoje lastne usode. Mar naj prepuštimo inozemcem, ki nas ne razumejo, in katerim naši interesi niso v toliki meri pomembni kakor nam, kontrolo naše usode? Mar bi sprejeli odločitev, ki se dotika kajo naših življenjskih interesov, če se obračajo zoper nas? Ali bi pristala n. r. Amerika na odločitev svetovnega sodišča, da mora dovoliti japonskim izseljencem dostop v pacifične območjske države v neomejenem številu? Ali bi mi predložili kakšen spor z Irsko nekemu tribunalu, na katerega ne bi imeli nikakega vpliva? itd. Pa vendarle se mi vidi, da je sklep dovolj jase. Ta je čisto preprost: v mednarodnem stališču našega lastnega konstitucionalnega osnovnega gledanja, da morajo odločati vsi o tistem, kar se vseh tiče. Prav tako, kakor se je v narani državi obnesla vlada večine, tako se mora v mednarodni državni zvezi podrediti volja posamezne države življenjskim interesom večine. Kakor hitro zadržanje narodne države resno ogroža življenje druge države, se očitvidno pokaže potreba po nadnarodni zakonodaji. — Te nazore ima angleški znanstvenik zato, ker vidi sicer neizbežno prihajati kaos, kateremu pade kot prva žrtev evropska kultura (ali civilizacija) in pride na njeno mesto novo barbarstvo, ki se že kaže v najnovejši zgodovini sveta. Tak kaos, ali bolje rečeno, tak vpad barbarstva v evropsko kulturo more odvrniti le mednarodno zakonodajstvo, ki naj bi bilo obvezno za vse države na svetu, to se pravi, ki naj bo nad narodnim državnim zakonodajstvom. — Teoretično ima Laski gotovo prav in njegovo oko je ne le bistro, marveč tudi ve, kakšen lek je za take blezni. Toda — kdaj se še bili v zgodovini človeka leki razsodnosti učinkoviti?

Poskušen drzen beg iz zaporov

V noči na sredo je jetnik mariborske kaznilnice na drzen način poskušal beg iz jetnišnice. V zaporih jetnišnice je bil mlad ključavničarski pomočnik, kateremu je omamila glavo želja po svobodi. Preskrbel si je pilo, s katero je skušal prepiliti železno omrežje na oknu. Namen se mu je posrečil in železje se je po dolgotrajnem prizadevanju udalo. Z neprimerno drznostjo je splezal skozi okno, se oprjel podstrešnega žleba in se sprazil po njem do vodnega žleba, ki pelje v globlino ob zidu. Ob njem se je spustil previdno navzdol. Srečno je prispel do zunanega zidu ter se spravil bežen na cesto. Komaj je stopil na svobodna tla, že ga je zgrabila, na njegovo nepopisno presenečenje, za ramo trda roka jetniškega paznika. Ko se je namreč plazil po strehi in žlebovju, so ga pazniki opazili in obklopi poslopje. Ko je stopil v sosedno ulico, misleč, da se mu je beg posrečil, je padel naravnost paznikom v roke, ki so ga peljali nazaj v jetnišnico in ga znova spravili za varno zidovje.

□ Za »Dom revežev«. Krščanska ženska zveza v Mariboru se je odločila, da postavi v doglednem času v Mariboru za onemoglo »Dom revežev«. Da pa dobi za uresničenje svoje dobrodelne akcije potrebnih sredstev, bo priredila dne 7. avgusta (v slučaju slabega vremena 14. avgusta) na Glavnem trgu veliko dobrodelno tombolo. Številne in lepe dobiteke te tombole smo našli že včeraj. Občinstvo bo gotovo podprlo plemenito zamisel Krščanske ženske zveze ter pridno kupovalo tablice, ki stanejo vsaka samo Din 2,50. Dobijo se pri vseh odbornicah. Dobitki so razstavljeni v izložbi tvrde Zelenka v Ulici 10. oktobra.

□ Predsednik sodišča na dopustu. Predsednik okrožnega sodišča v Mariboru dr. Franc Zihner je nastopil svoj redni letni odmor. Nadomešča ga podpredsednik dr. Franc Pichler.

□ 10 let koč na Klopnem vrhu. V nedeljo se bo na Klopnem vrhu na Pohorju slovesno praznovala 10 letnica tamonjše planinske postojanke. Ob tej priliki bo dopoldne sv. opravilo na prostem in planinski zborovanje. Pester program prireditve bodo izpolnjevale tudi pevske in godbene točke.

□ Počitniškemu domu na Pohorju sta darovala ravnatelj Narodne banke Andrija Ljubinkovič 100 Din in zdravnik dr. Pichler Din 200. Iskrena hvala.

□ Veslači! Prijave za veslaške tekme se sprejemajo še do 5. avgusta zvečer v kopališču Käfer. Prijavine ni. Dame dobrodošle. Start za obe kategoriji dne 9. avgusta točno ob 16 na mostu mariborskega otoka in pri kopališču Käfer.

□ Nove poravnave. Mariborsko okrožno sodišče je otvorilo poravnalna postopanja Josipa Jelovška, trgovca iz Ljutomerja in Karla Polaka, trgovca iz Ormoža. Terjatve je prijavit v obeh slučajih do 10. septembra, poravnalni narok se vrši 15. septembra. Oba nudita 40% kvoto. — Za končane so se izrekle poravnave Izidorja Finzija v Mariboru, Eisinger Cilke in Terezije iz Črne in Karola Jegliča iz Nove vasi pri Mariboru.

□ Vinska razstava na gostilničarskem kongresu. Kakor znano, se vrši v dneh Mariborskega tedna v Mariboru kongres gostilničarjev iz naše cele države. Ugodno priliko bodo porabili naši vinogradniki za primerno propagando za naša vina. Na Mariborskem otoku, ki bo postal nekako središče vsega zabavnega življenja, se bo nahajal tudi šotor z razstavo naših sortnih vin. Prireditveni odbor je že zainteresiral vinogradniške kroge za omenjeno razstavo in je našel v njihovih vrstah razveseljiv odziv.

□ Carinska pošta se gradi. Tu di je pričelo ljubljansko gradbeno podjetje inž. Dukič z zgradbo carinske pošte na Aleksandrovi cesti pri glavnem kolodvoru. Prva dela obstojajo v rušenju stare železniške lampisterije in planiranju ter pripravljanju gradbenega prostora. Pri delih je zaposleno znatno število delavstva. Tudi na kmetih ni dela. Številni brezposelniki, ki so s pomladjo odšli na kmete iskati dela in jela, se vračajo sedaj nazaj v mesto. Najnovejši travniški in poljski dela so končana in kmetje jih ne morejo več vzdrževati. Sedaj prosijo na borzi dela in mestnem gradbenem uradu, da se jih zaposli pri tlakovanju cest in gradnji carinarnice.

□ Poročilo se v nedeljo dne 7. avgusta v Skoplju pekaškiški poročnik Rudolf L. Švenšek in gospičica Ljubica Jovanovič. Naše iskrene častitke.

□ Poroke. V zadnjem času so se v Mariboru poročili: Rokavec Jakob, postrešček in Jera Cecilija, natakarica. Kokot Karel, uradnik drž. žel. in Muhič Serafina, hči strojevodje. — Drogz Maks tov. delavec in Jerič Milica, šivilja. Mnogo sreče!

□ Smrtina žetev. Včeraj je umrla v Vrtni ulici 21. gospa Julija Kogej, soproga javnega notarja v Mariboru g. Kogejja. Težka in mučna bolezen jo je prikovala na smrtno posteljo in včeraj ji je blaga pokojnica podlegla. V Mariboru je njena smrt globoko odjeknila ter vzbudila mnogo sočutja z preostalimi svojci. Bila je pokojna gospa splošno priljubljena in spoštovana; redko-lepe lastnosti so odklikovale njen blagi značaj. Usmiljeno srce in vedno odprta radodarna roka sta ji pridobili tudi med mariborskimi reveži ljubezem. Njena poslednja pot se vrši danes popoldne ob 4 iz Vrtni ul. 21. na frančiškansko pokopališče na Pobrežju. — Naj počiva blaga pokojnica v miru, g. soprogu in hudo prizadetim njegovim naše iskreno sožalje. — Včeraj je legel tudi v grob eden najstarejših Mariborčanov, g. Alojz Nerat, zasebnik iz Gosposke ulice 40. Starček je dosegel ob redki duševni in telesni čistosti izredno visoko starost. Smrt ga je zatekla v 95 letu. Mnogo burnega in hudega je doživel v svojem dolgem življenju, toda vedno je očeval duševno ravnovesje. — Pogreb se vrši danes popoldne ob 5 iz mrtvašnice na Pobrežju. Naj mu svetli večna luč — preostalim naše globoko sožalje.

□ Iz seje mariborskega mestnega sveta. V torek zvečer se je vršila seja mestnega sveta. V razpravi so bila zopet v glavnem gradbena vprašanja. Gradbena dovoljenja so dobili: Uprava splošne bolnišnice za gradbo gospodarskih poslopij; Spodnještajerska ljudska posojilnica za preureditev pisarniških prostorov v pritličju Gosposke ulice 23. — Meglič Maks za enonadstropno stan. hišo v Tomanovi ulici. — Temerl Marija, enonadstrop. stan. hiša v Vrbanovi ulici. — Kolar Anton, preureditev gospod. poslopja in mizar. delavnice. — Mariborska livarna in tvornica kovin (inž. Ivan Pengg) za ureditev obratovališča za izdelavo izolacijskih

Maribor

cevi. — Tvornica Zlatorog za povečavo obstoječe kotlarne. — Uporabna dovoljenja so dobili: Kos Matija in Jäger Barbara za zgradbo pekarnice. — Ilgo Ferdo za zgradbo visokopritil. stan. hiše v dr. Fran. Rosinovi ulici. — Vybi. ralik Ela za zgradbo visokopritil. stan. hiše v Radvanjski cesti 47. — Žitnik Hilda in Heinz Fric za zgradbo enonadstropne stan. hiše v Gregorčičevi 54. Vitez Anton za zgradbo visokopritil. stan. hiše v Dalmatinski ulici 37 in Herman Berg za zgradbo štirinadstropne stanovanjske in trgovske hiše, Glavni trg 23.

Ptuj

Dr. Korošec v Ptuj. Včeraj se je pripeljal v Ptuj dr. Anton Korošec, ki se udeleži danes pri Sv. Lovrencu pogreba svojega strica blagopokojnega zlatomašnika Josipa Sinka.

Lep jubilej. Dne 31. julija t. l. je v krogu svojih redovnih sobratov, na željo jim č. g. provincial kapucinov p. Donat, ter v krogu svojih sorodnikov in prijateljev obhajal 35 letnico mašništva duhovni svetnik in vikari kapucinskega samostana p. Ladislav Hazemali. Odličnemu in gorečemu ter popularnemu duhovniku redovniku naše prisrčne čestitke. Ad multos annos, vanos et canos!

Najden utopljeneč. Ob Dravi pod Vurbergom so našli utopljeneč, ki je bil za vrvice privezan; na glavi je imel precej globoke rane. Dognalo se je, da je utopljeneč identičen s 16 letnim Albinom Žunkom, posestniškim sinom od Sv. Miklavža. V zvezi z zagotovo smrtjo se širijo najrazličnejše govorice. Resnice bo dognalo sodišče.

Nesreče. Justina Vnuč, 4 letni otrok iz Spodnjega Brega, je padla v veliki lonec vrele vode in se pri tem tako hudo opekla, da so jo morali prepeljati v bolnišnico. Ponesrečila se je tudi 18 letna Roza Butolen iz Zetla. Zgrmel je nanjo sed vode, ki ji je zlomil levo nogo nad kolonom. Prepeljali so jo v bolnišnico.

Celje

Družabni večer priredi primorsko društvo Soča v soboto 6. t. m. zvečer na vrtu pri Skalni kleti. Na sporedu so recitacije, šaljivi prizori, petje, godba itd. Čisti dobiček je namenjen za najbednejše naše brate.

Gibanje ljudstva. V celjski župniji je umrlo v preteklem mesecu 36 oseb; od teh 18 v javni bolnišnici, 14 v celjski okolici in 4 v mestu. — Rojenih je bilo v vsej fari 45 otrok, poročilo pa se je 12 parov.

Kolesa kradejo naprej. V torek 2. t. m. okrog pol 1 popoldne je bilo ukradeno v mestu nekemu mehanikemu vajencu dobro ohranjeno moško kolo, znamke Dürkopp, črno pleskano, z rdečimi držaji iz gume in vredno okrog 800 Din. Svavi se pred nakupom.

Najdbe in izgube. Pred kakimi 20 dnevi je našel hlapec Znidar Jožef pri trgovcu Snažlju v Frankolovem dve avtomobilski kolesi. Lastnik jih lahko dobi pri njem. — V mestu je bil najden potni list na ime Roch Alojzij iz Ljubljane. Dobi se pri predstojništvu mestne policije. — Krošnjar Verbanč Slavko je izgubil v mestu denarnico s 380 Din in še nekaterimi listinami. Najditelj se naproša, da odda denarnico pri predstojništvu mestne policije.

Nedeljski sport. V nedeljo se spoprimejo Atletiki in SK Celje vsestransko za prvenstvo. Dopoldne ob 9 se srečajo člani teniške sekcije obeh imenovanih klubov. Atletiki se želijo rehabilitirati za zadnji poraz, ko so izgubili boj s SK Celjem v razmerju 7:3. Turnir se vrši to pot na igrišču Atletikov pri protestantski cerkvi. Vršilo se bo 13 iger, in sicer 5 single gospodov, 3 double gospodov, 2 single dam, 1 double dam in nato še 1 mešan double. — Popoldne ob pol 6 pa se vrši na igrišču Atletikov pri Skalni kleti druga kvalifikacijska tekma za vstop v podvezno ligo, ki obeta postati prav interesantna, ker se je končala prva kvalifikacijska tekma neodločeno 3:3 in je torej vse odvisno od nedeljske tekme. Zeleti je le, da se bi občinstvo malo brzdalo, vsaj toliko da bi opustila pri svojem prevzetem drukanju izraze kakor »Ubij gac itd.

Smrtina kosa. V Zgornji Hudijski je umrl v sredo 3. t. m. zjutraj v starosti 68 let posestnik Crepišek Jožef. — V torek 2. t. m. je umrla na Bregu po dolgi in mučni bolezni v starosti 27 let Marija Simenčeva, dolgoletna in zvesta članica pevskega oddelka KPD. Pogreb se bo vršil danes popoldne iz hiše žalosti na okoliško pokopališče. Člani KPD naj bi se udeležili njenega pogreba. Bog ji daj večni mir in pokoj, žalujočim preostalim pa naše iskreno sožalje!

Dr. Tone Furlan

Novo mesto
ne ordinira do 8. t. m.

Trbovlje

Novi grobovi. Za pljučnico je naglo umrl Sušnik Ernest, posestnik in gostilničar pri Sv. Marku, star 45 let. — Na Kleku je umrla 78 letna Ptajškova mati. Dolgotrajno bolezen je prenašala s krščansko potrpežljivostjo. Oba pogreba bosta danes. Rajnika svečila večna luč, preostalim pa naše sožalje!

O nalogah katoliške akeije bo prihodnje nedeljo popoldne predaval v Društvenem domu g. Kolenc, tajnik KA v Mariboru.

Pasji kontumace je po dolgem traganju ukinjen. Oblast pa poziva, da posebno posestniki pazijo na sumljive pse in jih takoj naznanijo.

Slovenjgradec

Usebna vest. Dr. Branko Lutman iz ženskega oddelka javne bolnišnice v Mariboru je bil imenovan za primarija med. oddelka tukajšnje javne bolnišnice.

Smrt v valovih Drave. Vojak graničar Živadinovič Svetozar, rodom iz Kraljeva, se je pretekli teden šel kopat pri Vuhredu v Dravo, ter utonil. Neka gosposčina je vojaka opazovala z druge strani Drave in videla, kako se je začel potapljati in slednjič izginil pod vodo. Obvestila je takoj ljudi, ki so šli vojaka iskati, a ga še do danes niso našli. Voda ga je gotovo odnesla dalje in ga gotovo izločila kje na spodnji strani Ptujja.

Nogo mu je zlomili. Gostilničar Anton Splihlaj iz St. Ilja pod Turjakom je šel gledat v gozd k delavcem. Po nesreči se je privrtil s hriba plog, ki je zadel Splihlaja in mu zlomil nogo. Zdravi se v tukajšnji bolnišnici.

Poizvedovanje

Sesalka za kolo se je našla na Miklošičevi cesti. Lastnik jo dobi v upravi »Slovenec«.

Dva ključa sta bila izgubljena na poti od zbornice po Poljanski cesti. Ključa je oddati v upravi »Slovenec«.

Izdelava orožja ogroža svetovni mir

Ko so Turki plenili in požigali po naši lepi slovenski zemlji, je bežalo pred njimi prebivalstvo v utrjene gradove in za obzidje cerkva na gričih. Tam so vsi moški in žene storili in žrtvovali vse, kar je bilo treba, da se ubranijo pred turškimi pesjani. Dočim so moški stali na okopih, pobijali in sekali turške glave, so kuhale žene krop in topile svinec, ki so ga možje izlivali na sovražnika. Požrtvovalnost, s katero so takrat branili vsi svoje domove in svojo vero, je zahtevala velikanske žrtve. Če je bil Turek srečno pregnan, so se zopet naselili po porušeni in požgani vseh in začeli graditi znova na razvalinah, ki so ostale pod turškimi kopiti. Povsod in vsi so žrtvovali. Nihče ni imel od tega napada dobička, če ga je pa vendar imel, tedaj ni mogel biti drugega kakor izdajalec. Tako je bilo nekdanj.

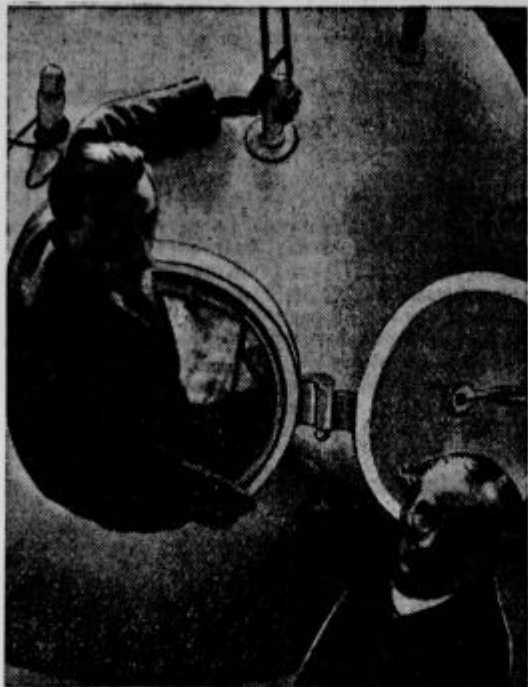
Moderni čas ni rešil človeštva vojsk, pač pa je prinesel moderna in strahovita sredstva. Svoj čas je bilo edino orožje sulica, sekira ali nerodna puška. Danes pa služijo za izdelavo vojnega orožja skoraj vse industrijske panoge. Ugotovljeno je, da se v slučaju vojske velika večina tovarn lahko porabi za izdelovanje kakršnihkoli vojnih potrebščin. Jasno je, da imajo take tovarne, zlasti v vojnem času, ogromne dobičke. Pa tudi podjetja, ki v vojni ne izdelujejo prav ničesar, kar bi moglo služiti oboroževanju in bojni opreči, v veliki večini v vojnem času mnogo boljše zaslužijo kakor v miru. Kljub temu, da vlada tako potrební mir, se države medsebojno oborožujejo, kakor za stavo. Ogromni so stroški, ki jih zahteva oboroževanje. Saj rabi vsaka vojska nešteto izdelkov moderne industrije. Tako je sestavil l. 1930 polkovnik F. H. Payne, član tajništva vojnega oddelka Združenih držav Severne Amerike, poseben spisek industrijskih izdelkov, ki sicer služijo tudi miroljubnim svrham, ki pa postanejo lahko izredno važni v vojski. Našel je okrog 3900 takih izdelkov. Za druge tovarne pa je omenil, da so prirejene vse tako, da lahko v par dneh po izbruhu vojne začno izdelovati za vojno »koristne« izdelke.

Vojni izdelki obsegajo velik del industrije v vsaki državi. Vsaka industrija pa hoče vedno čim več čistega dobička in zato je razumljivo, da lastniki tovarn za orožje in vojne potrebščine ne prodajajo svojih izdelkov samo domači državi. Prodajajo pač vsakomur, ki jim dobro plača. To velja zlasti za čas, ko se država ne vojskuje. To pa nikakor ni več pravilno, saj bi vse orožje, ki ga izdelata kaka država, moralo služiti le njeni obrambi.

Da pa tovarne orožja tako rade prodajajo svoje izdelke, je krivo dejstvo, da so cene za orožje in druge vojne potrebščine silno pretirane. Tvorní-

zavne Hotchkissove strojnice, je od leta 1914 dobila iz dobičkov nazaj že štirikrat ves svoj v podjetje vložen kapital. Vsa leta med vojno in po vojni je izplačevala na delnice 90 odst. dividende. L. 1930 pa so začele delnice padati radi splošne gospodarske krize, na Daljnem Vzhodu pa je izbruhnila vojna v Mandžuriji — in od takrat delnice zopet rastejo.

Za vse tovarne, ki se kakorkoli bavijo z izdelovanjem vojnega materiala, je vojna najlepši čas. Takrat se vsipajo težki milijoni čistega dobička skoraj dan za dnem v njihove blagajne in razumljivo je, da imajo največje tovarne, kadar ni več zadosti naročil, iskreno željo, da bi se vnela kaka vojna. Denar oz. pohlep po denarju žene nedolžne narode v vojno in strašna svetovna vojna je prinesla dobiček le zasebnikom, tovarnarjem vojnega materiala. Želja po dobičku in skrajna brezsrčnost omogoča, da se pobijajo na frontah vojaki, čestokrat z orožjem, ki so ga izdelali sami, katerega pa je tvorničar v mirnem času prodal tuji državi. Znano je n. pr., da je nekdanji znani angleški lastnik tovarn za orožje sir Basil Zaharof s pomočjo časopisja pospeševal razne politične spore in potem, ko se je vnela vojna, prodajal obema strankama svo-

Profesor Piccard bo še ta teden odletel v stratosfero z novim balonom in novo gondolo. Polet bo prečilo kvečjemu slabo vreme. Odletel bo iz Curiha.

je orožje. To so kasneje tudi ugotovili pri vojskah med Grčijo in Turško, med Buri in Angleži in v rusko-japonski vojski.

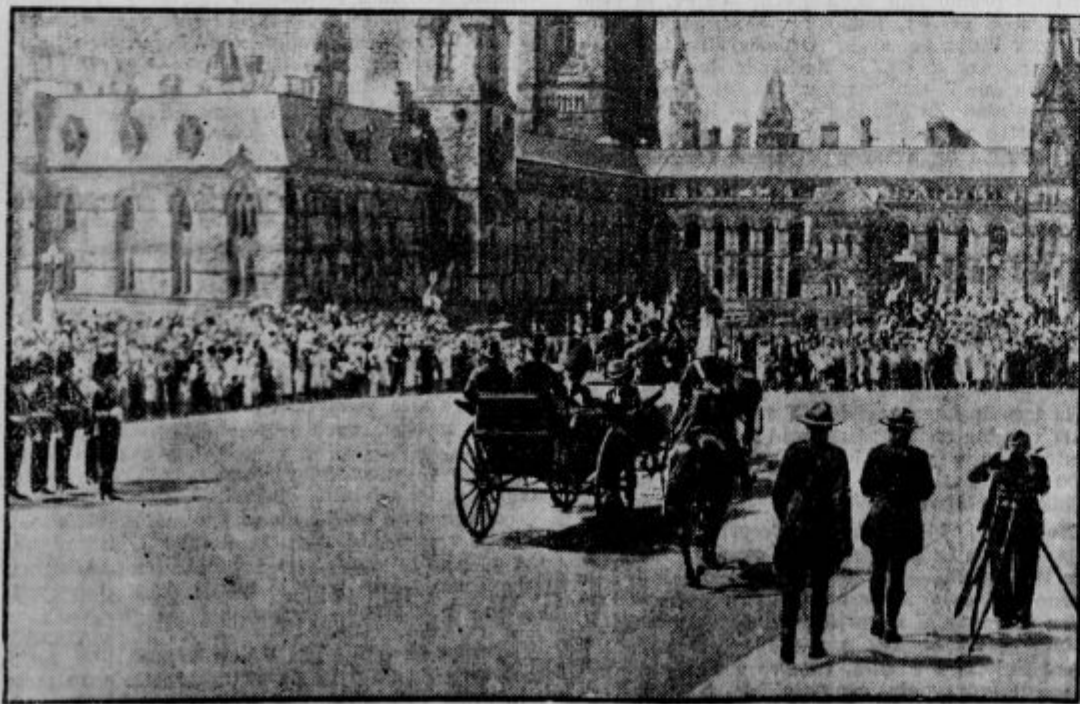
A strahotne so številke, ki jih je požrla vojska. Prav tako strahotne pa so številke, ki jih je zahtevalo oboroževanje po vojni. Od l. 1920—29 je vojaštvo in oboroževanje vseh držav na svetu zahtevalo 37 milijard in 500 milijonov dolarjev, t. j. 2 bilijona in 100 milijard Din. 30. odst. od tega ali 620 milijard dolarjev so države izdale samo za vojni material. Od te vsote so pa imele tovarne, ki so državam prodajale, približno 2 tretjini čistega dobička. Po statistiki je tudi ugotovljeno, da so bili v svetovni vojni stroški tako veliki, da je zahtevala smrt enega samega sovražnika 25.000 dolarjev ali 1.400.000 Din. Od teh ogromnih stroškov za uboj enega samega človeka pa odpade na industrijo orožja in vojnega materiala najmanj polovica cele vsote kot čist dobiček tovarne.

Zato je čisto pravilno, da se izvede čimprej predlog, ki je bil že stavljen na razorožitveni konferenci v Lozani, da se namreč ukine vsa o zasebno izdelovanje orožja. Zakaj vojske so in bodo v pretežni večini ustvarjale vedno gospodarske razmere, in kadar gospodarske razmere ne bodo všeč večini tistih, ki upajo, da bodo z izdelovanjem vojnega materiala v slučaju vojne lepo zaslužili, se bo že našel način, da bo zavihrala nad ubogimi narodi krvava vihra vojne. Tisoči bodo krvaveli zato, da se bodo brezvestnejšem polnile blagajne. Upajmo, da bo predlog o ukinitvi zasebnega izdelovanja orožja čimprej prodrl in prepričani smo lahko, da, če se to posreči, še dolgo ne bo nobene vojske. Dal Bog, da bi bilo tako.

★

Trgovca A. je v konkurzu. Na zborovanju upnikov pravi: »Gospoda moja, predlagam vam 30% poravnavo!«

Upniki zahtevajo najmanj 50% poravnavo. Trgovca A.: »Kaj, 50%? Ni mogoče! Kako pa bom potem sam pri kupitju še kaj zaslužil?«

Otvoritev britske imperijalne konference v Ottawi. Slika nam kaže otvoritev angleške imperijalne konference v Ottawi. V ozadju se dviga parlament.

Poljak Kusoczinski, ki je na olimpijskih tekmah dosegel nov svetovni rekord v teku na 10.000 metrov. Njegov najnevarnejši tekmeec Finec Nurmi ni smel tekmovati.

Dva nova ameriška zmagovalca. Mc Naughton iz Kanade je doslej skočil na olimpijskih tekmah najvišje. Skočil je 1.96 m. Američanka Mildred Didrikson je vrgla na olimpijadi kopje najdalj. Dobila je zlato kolajno.

Policija pomaga vlomilcem

Vprav čudovito je, kako se ameriški zločinci poslužujejo v svoji obrti najmodernejših pridobitev tehnike. Prav gotovo imajo na razpolago vedno najmodernejša orodja in tega se zaveda tudi policija. To je prešlo policiji že tako v meso in kri, da so postale za zločince zopet uporabne enostavne, stare in že zdavnaj pozabljene metode. Tako so še pred svetovno vojno trije vlomilci v New Yorku na najbolj obljubljeni cesti pri belem dnevu izropali banko. To se jim je posrečilo le zato, ker so zaigrali komedijo tako dobro, da so vsi stražniki in številni gledalci mislili, da snemajo sredi ceste za film.

Tega načina so se zločinci nekaj časa kaj radi posluževali, zlasti v Ameriki. Končno pa je bil že tako znan, da se ni nihče več upal začeti vlom pod masko filmanja. V teku let pa je policija na ta, pravzaprav vsakdanji način ropanja pozabila in filmanje v svrhu vloma je prišlo zopet v modo. To je neka družba vlomilcev v Chicagu prav dobro uganila v prepričanju, da nobenemu detektivu niti na misel ne bo prišlo, da žive vlomilci, ki bi bili tako predržni, da bi se zopet poslužili te stare metode. Tako se je zgodilo, da je bilo izropano največje zlatarsko in draguljarsko podjetje bratov Brown pri belem dnevu pod nadzorstvom policije v najbolj prometni ulici v Chicagu. Točno po starim receptu so se pred trgovino pripeljali v razkošno opremljenem avtomobilu elegantno napravljeni gospodje. Stražnik je stal kakih 10 korakov proč na cesti in gledal. Eden od gospodov, ki so se pripeljali z avtomobilom — nosil je na glavi eleganten cilindar — je stopil do stražnika in se mu predstavil kot igralec in režiser neke filmske družbe in ga je prosil, naj mu za par minut, ko bodo snemali v trgovini z dovoljenjem bratov Brown, pomaga delati na cesti red. Verjetno je namreč, da bo vzbujalo snemanje pozornost ljudi in množica radovednežev bi utegnala močno motiti uspešno igranje. Stražnik je obljubil, da bo

storil vse, kar bo treba, da se prepreči preveliko zbiranje radovednežev. Poklical je na pomoč še dva tovariša in tako so nadzorovali trije stražniki najpredržnejši rop zadnjega časa. V resnici se je nabralo mnogo radovednežev, katerih pa stražniki niso pustili preveč v bližino. Zaradi radovednežev, ki so stali na cesti, niso mogli voziti mimo avtomobil, ki so se prav tako ustavljali ob obeh straneh. Ko je bilo vse pripravljeno, je šel operater nazaj v elegantni avto, pripravil aparat za snemanje in začel snemati. Gospod s cilindrom na glavi pa je stopil k velikemu izloženemu oknu in s silnim zamahom razbil s kladivom velikansko šipo. Hitro je zgrabil iz izloženega okna vse dragocenosti in jih natrpal v dva kovčka. Imel je še dva pomagala, ki sta hitro spravila na varno dragocene kovčke. Ker je bilo vprav pol dne, je bil v trgovini samo en uslužbenec. Ko je ta videl, kaj se dogaja, je takoj prihitel na cesto in kričal na pomoč. Tisti, ki je snemal, je navdušeno vrtil aparat za snemanje in takoj pa sta skočila pomagala in zgrabila vpijočega pomočnika, mu zamašila usta, ga zvezala in vrgla v avto. Vsi radovedneži, kakor tudi stražniki, so mu priznali, da je najbolje igral svojo vlogo vlogi pomočnik, ki je prihitel iz trgovine. S tem je bilo snemanje končano in režiser se je zahvalil prijaznim stražnikom za pomoč, se vsedel v avto in se z neznansko naglico odpeljal. Ko je avto že peljal, se je eden od stražnikov spomnil, da pravzaprav ni razumljivo, zakaj tovariši še niso oprostili svojega zvezanega tovariša, ki je igral pomočnika. Vendar se mu je zdelo nemogoče, da ne bi šlo vse v redu in si je pač razlagal to malomarnost tako, da so bili igralci preveč razburjeni radi snemanja. Čez pol ure pa se je že zvedelo, da je bil to le kar najbolj predržni rop in kasno zvečer so našli zvezanega pomočnika v občestnem jarku 20 km iz Chicage. Predržnih roparjev seveda niso našli in jih najbrže tudi ne bodo.

Štiri smrtne žrtve Mont Blanca

Iz St. Gervais-les-Bains poročajo: V soboto ob sedmih je šest italijanskih turistov zapustilo zavetišče Torino, da splezajo na Dent du Géant (Velikanov zob) v gorskem masivu Mont-Blanca.

Vseh šest hribolazcev je doseglo vrh ob petih popoldne. Pozneje jih niso več videli, toda ob polnoči je eden od njih prišel klicati pomoči v Chamonix.

Ko so stopali z gore, se je gladko odtrgala vrh med četrim in petim turistom. Prvi štirje so v strahotnem padcu strmoglavili v globočino in ostali razbiti na ledeniku. Strašno razmesarjena trupla so prepeljali v Courmayeur. Podrobnosti še manjkajo.

★

»S čim pa kupčujete?«
»Z lesom.«
»En gros ali detail?«
»Detail. Prodajam žveplenke.«

Flandin, francoski poslanik v Londonu. Nekdanji finančni minister v Tardieujevem kabinetu je bil določen za novega francoskega poslanika v Londonu.

Tank, ki skače

V ameriških Združenih državah so pred nekaj dnevi poskusili nov tank, ki je pokazal naravnost presenetljive lastnosti. Tank je izredno hiter in dosega na lepih cestah hitrost 150 km na uro, torej prav toliko, kakor kak dirkalni avto. Povprečna hitrost, s katero je vozil tank po cesti, pa je bila 117 km na uro. Po njivah in travnikih je tank vozil s povprečno hitrostjo 100 km. Posebno novost pa je pokazal tank s svojim skakanjem. Na zadnjem delu tanka je posebna naprava z močnimi jeklenimi peresi, ki požene tak tako močno v zrak, da ta v resnici neverjetno skoči. Doslej je ta tank skočil 2 in pol metra visoko in 9 m daleč. Na cesti je skočil, ne da bi se mu kaj zgodilo, kar čez tovarni avto. Zopet novo orožje, s katerim se pospešuje »razoroževanje«.

Nehvaležni Parižani

3000 pariških radio poslušavcev je pisмено naprosilo pošto ministrstvo, da bi jim privoščilo enkrat na teden »počitnice«. Hočejo, da bi počivale ta dan pariške radio postaje, kar bi omogočilo nemoten sprejem iz inozemstva. Ministrstvo je odklonilo prošnjo.

Zmagovalec v največji kolesarski dirki na svetu v tako zvani »Tour de France« je postal Francoz Andrej Leducq.

Plavalno prvenstvo

Komaj 4 leta so minila, odkar so naši fantje prvič v Ljubljani tekmovali za državno prvenstvo in se tudi že ugodno plasirali. Takrat so največ pripomogli k uspehom skakalci. V ostalih panogah pa z izjemo Wollartove nismo prišli v postev. Vsako leto je bilo boljše in napredek je bil očividni, čeprav so se proti nam borili vsi obmojski klubi. Pohoda naših plavalcev ni bilo mogoče zavreti. Plavalna zveza je način tekmovalja temeljito spremenila, junorji, seniorji, skakalci in waterpolo, so ločeno tekmovali. Mogoče je vplival na spremembo tekmovalne plama naših pred štirimi leti. Toda v tej razmeroma kratki dobi smo prišli tako daleč, da smo med prvimi, čeprav se tekmuje ločeno. Prvo trofejo so dosegli junorji. Naraščaj je najboljši jamstvo za napredek. Toda ne smemo prezreti pri tem naraščaju zanimivih dejstev.

Ilirija, ki je postala s svojimi junorji državni prvak, se ima za zmago zahvaliti samo svoji ženski ekipi. Deklice so priporile od 150 doseženih točk 120, ostalih 30 pa fantje. Ta ogromna razlika ne sme ostati. Na vsak način bo treba vzgojiti tudi fante, ki bodo razliko morali zmanjšati. Zanimivo je dejstvo, da je pri seniorjih razmerje obratno v korist fantov. Statistika juniorskega prvenstva bo najboljše pokazala, kako je izpadlo juniorsko državno prvenstvo, in kaj nas uči.

Junorji:

1. Jug: 99 točk, 2 prvi, 3 druga, 3 tretja, 1 četrto, 2 peti, 1 šesto mesto.
2. Primorje: 66 točk, 3 prva, 1 drugo, 1 četrto mesto.
3. Ilirija: 30 točk, 1 drugo, 3 četrta, 1 peto mesto.
4. Jadran: 19 točk, 1 tretje, 1 četrto, 1 peto, 3 šesta mesta.
5. Gradjanski: 13 točk, 1 prvo mesto.
6. Victoria: 13 točk, 1 tretje, 2 peti mesti.
7. Concordia: 8 točk, 1 drugo mesto.
8. Bob: 7 točk, 1 tretje, 1 šesto mesto.

Juniorke:

1. Ilirija: 120 točk, 5 prvih, 2 drugi, 1 tretje, 1 četrto, 2 peti, 2 šesti mesti.
2. Victoria: 104 točke, 1 prvo, 4 druga, 3 tretja, 4 četrta, 2 peti mesti.

3. Jadran: 26 točk, 2 tretji, 1 četrto, 1 peto, 2 šesti mesti.
4. Concordia: 5 točk, 1 peto, 1 šesto mesto.

Gornja statistika jasno pokaže razmerje sil. V moških disciplinah absolutno prevladuje Jug, ki je vzgojil krasno juniorsko moštvo. Za njim pride Primorje, ki si je samo z tremi tekmovalci priborilo drugo mesto v moških disciplinah. Najslabši je Jadran, ki je pripeljalo s seboj 30 tekmovalcev pa ni nikjer uspel. Slaba je tudi Victoria v moških disciplinah. Njena moč je tako razdeljena, kot pri Iliriji. Letos imata ta dva kluba najbolj izenačene sile med seniorji, ker nekateri izvrstni juniorke pridejo med seniorje. Ne trdimo preveč, če rečemo, da se bosta ravno Victoria in Ilirija borili za prva mesta v seniorskem prvenstvu.

Toda ko gledamo tabelo moramo priznati, da smo Slovenci že prvi v plavanju. Žal so naše sile razdeljene v dva tabora. Dva plavalna kluba ima Ljubljana, medtem ko je v Splitu, Dubrovniku, Sušaku en sam klub. Ne vemo ali mora biti res pri nas tudi v sportu tako očitno izražena naša mentaliteta, da mora biti vsak zase? No za nogomet bi že nutili. Toda v lahki atletiki in plavanju bi Ljubljanci veliko več pomenili, ako bi združili vse atlete v en sam klub. Vsaj pri plavanju moramo združiti vse moči. Tudi preko klubskih vodstev! Nihče nam ne bi mogel odvzeti prvenstva. Z trojico juniorjev Primorja bi Ljublj. zastopstvo na junior. prvenstvu doseglo 211 točk. To bi bila gotovo lepa in pomembna zmaga. Ravno tako bi bilo waterpolo moštvo veliko močnejše. To dejstvo naj merodajni faktorji temeljito premislijo. Saj v eni stvari naj zmaga razum nad klubsko zagrizenostjo. Vse plavalce združiti v enem klubu, to bi bilo v korist slovenskega plavalnega sporta. Naj bi te besede ne bile zaman.

★

Turistovski Klub »Skala« v Ljubljani sklicuje za petek 5. avgusta ob 20.30 v zgornjih prostorih kavarne »Emonec« članski sestanek. Poročalo se bo o klubovem skupnem izletu, ki se bo vršil 14. in 15. t. m. ter o gradnji smučarske koče na Voglu. Udeležba članstva je važna in obvezna!

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Četrtek, 4. avgusta: 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Plošče, borza. — 18.00 Salonski kvintet. — 19.00 Slike iz narave (Herfort). — 19.30 Akademski poklici. — 20.00 Plošče. — 20.30 Koncert orkestra »Grafika«. — 21.30 Pevski koncert gđe. Vere Majdičeve, operne solistke. — 22.00 Fante na vasi (moški kvartet). — 22.30 Čas, poročila, plošče.

Petek, 5. avgusta: 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Čas, plošče, borza. — 18.00 Salonski kvintet. — 19.00 Nekaj za starše (Pero Horn). — 19.30 Gospodinska ura (Cilka Krekova). — 20.00 Jos. Strauss: Orkestralni koncert (dunajska filharmonija), prenos iz Salzburga. — 22.00 Čas, poročila. — 22.15 Salonski kvintet.

Drugi programi:

Petek, 5. avgusta:
Zagreb: 20.00 Dunaj. — 21.30 Belgrad. — 22.40 Plošče. — Milano: 20.45 Koralni in orkestralni koncert. — Barcelona: 21.45 Radno orkester. — 22.15 Igra. — Stuttgart: Prenos iz Amerike. — 22.00 Pesni sodob. komponistov. — 22.50 Nočna glasba. — Toulouse: 21.00 Prenos koncerta iz kavarne. — 22.45 Solistovski koncert. — 0.05 Angleška glasba. — Berlin: 22.00 Rim: 20.45 Simfonični koncert. — 23.00 Plesna glasba. — Beromünster: 20.50 Ura mednarodnih ljudskih pesmi. — 21.45 Večerni koncert. — Langenber: 21.40 Prenos iz Amerike. — 22.15 Pester koncert. — Praga: 20.15 Igra. — 20.45 Pesmi. — Dunaj: 19.35 Poročila o športnih tekmah v Los Angelesu. — 20.00 Solzburske slavoslovne igre: Johann Strauss-ov koncert. — 21.40 Prenos iz Amerike. — 22.10 Plesna glasba. — Budapest: 21.45 Jazz. — 23.00 Ciganska glasba.

Koroška Bela

Veseli in polni zdravja sta se vrnila koloniji dečkov in deklic Marijinega vrta z bohinskega Koprivnika, kjer je vso to živahno mladež sprejel pod gostoljubno streho g. župnik Kres Jože. Kar dolga je sedaj mladina po onih lepih dneh v »kraljestvu zdravja in židane volje« in prav radi se na vsespominjajo — tudi na č. s. Lucijo in Zefo, ki sta skrbeli, da se lakota ni ugnezdila. Kot dobro vemo, je bilo vseskozi poskrbljeno za dušo in telo. Tako je pravi Vsem, ki so za to kolonijo kaj žrtvovali, Bog povrnil!

Na občinski seji dne 31. julija dop. se je določila potrebna vsota za upostavitve javne telefonske govornice, za katero je tudi posestnik valjčnega mlina Sedej votiral 1000 Din. Le to želimo, da bi se te naprave čimprej mogli posluževati.

V nedeljo dne 14. avgusta bo na Jesenicah evharistični shod za župniji Koroška Bela in Jesenice. Kakor je spoznati iz zadnjega oznanila v cerkvi bo ta dan nekaj veličastnega v tem delavskem kraju, ko se bo manifestirala živa vera v evharističnega Kristusa, prijatelja delavcev.

Nova prodajalna l. delavskega konsumnega društva se odpre pri »Kunsteljnu« na Javorniku blizu kolodvora. Zleto pripravljamo!

Ljutomer

Dve novi sv. maši smo imeli letos na Murskem polju. V Križevih je dne 10. m. m. pel novo sv. maso g. Franc Skuhala, v Veržju pa dne 17. jul. g. Anton Hanžljič. Oba primicljajta sta iz Salezijske družbe, Obema je govoril slavoslovno pridigo gosp. dr. Volčič, ravnatelj marijanišča v Veržju. Veržje že 70 let ni imel s svoji župni cerkvi nove maše. Zato je bila letošnja tembolj slovesna. Veržjski novoustanovljeni g. Hanžljič si je izbral vzvišen poklic: hoče biti misijonar gobavec. Odhaja v Južno Ameriko, kjer že čakajo nanj, zrtev ljubezni. Čestitamo novoustanovnikom, trgu Veržju in Salezijski družbi.

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglaš Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglaš Din 10.—. Mali oglaš se plačuje tako pri naročitlu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska 3 mm visoka pletina vrstica po Din 2.50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Kakor drugi inseriramo tudi mi v »Slovenca« ...

Znana specialna trgovina s čevlji, sandalami kakor tudi s snežnimi gumijastimi čevlji v veliki izbiri **ALEKSANDER OBLAT**, Ljubljana, Sv. Petra cesta 18, nam sporoča:

... »Pričnite oglaševati iz radovednosti, nadaljevali boste iz koristi! Kakor drugi inserenti inseriramo tudi mi v »Slovenca«, v katerem imajo inserati radi njegove velike razširjenosti v vseh kupnomočnih krogih največji uspeh.«

In Vaši oglasi?

Ali ne spadajo tudi ti v »Slovenca«?

»V trenutku je občinstvo na nogah, če inserirate v »Slovenca«!

Prodamo

Vsaka beseda 1 Din

Hrvatska vina

Okič-Plešivica
bela stara in nova, portogalec, rdeče namizno Silvanec — prvovrstna. Cene nizke. V vseh količinah. — Prva vinarska zadruga plješivčičkih vinogradi. Gornji Desinae, pošta Jastrebarsko. (l)

Parni kotel

mali, se ceno prod. — P. Škafar, parna vulkanizacija gumija, Ljubljana, Rimska cesta 11. (l)

120 Din

prva žagana drva, premož, trami, deske, fizičove prekleje itd. Jos. Preslesnik, Janševa, telefon 3398. (l)

115 Din

1 m³ žaganih bukovih drv, prvovrstnih, franko hiša, nudi Velepič, Sv. Jerneja, cesta 25. Telefon 27-08. (t)

Konfekcija — moda!

Najcenejši nakup. Anton Presker, Sv. Petra cesta št. 14, Ljubljana. (l)

Nudimo

vsakovrstno sadje

kakor hruške, jabolka ter razno drugo sadje. Obenem iščemo kupce za odjem večje ali manjše količine sliv. Interesenti naj se obrnejo na naslov: »Commercijal«, agenturno podjetje Tuzla.

Brusnice

(Breiselbeeren) planinske, dobavljiva v vsaki množini Franc Leskovšek, trgovec, Mozirje. (l)

Prvovrstne

melone

vagonske pošiljke, razpošilja po najnižji dnevni ceni: RUDOLF EHRENFREUND I SIN, OSJEK. Telefon št. 210. Brzjaviti: Rudsin. (l)

Volna, svila, bombaž

stalno v bogati izbiri v vseh vrstah, za strojno pletenje in ročna dela, po najnižjih cenah pri tvrdki Karl Prelog, Ljubljana — Zidovska ul. in Stari trg.

Steklenice

najcenejše in najpripravnije za konzerviranje povrtnin in sadja so »Reform«. Glavna zaloga pri tvrdki Lovro Petovar — Ivanjokovi. Ceniki na zahtevo. (l)

Obrt

Lanenetropline

in druga krnila nudi najcenej Veletrgovina žita in moka. A. VOLK, LJUBLJANA, Realjeva cesta 24.

Mizarsko delo

vsake vrste, popravila in različno delo napravim solidno in po najnižjih cenah. P. Rožmanc, Sv. Petra 83. (t)

Soboslikarska,

pleskarska in vsa v to stroko spadajoča dela po najmodernejših vzorcih — solidno in konkurenčno izvršuje Josip Marn, d. z. o. z., Ljubljana, Dunajska cesta 9. Tel. 30-68. (t)

PRESELITVE

izvršuje hitro in najceneje »Export« k. d. Metelkova ulica št. 5. Telefon 21-17.

Kupimo

Vsaka beseda 1 Din

Vsakovrstno

zlatu kupuje po najvišjih cenah ČERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Službo dobe

Vsaka beseda 1 Din

Zaupno mesto

Večja tvrdka bo otvorila podružnico v vseh krajih. Zato se iščejo zanesljive osebe kot

poslovodje

(-kinje)

z mesečno plačo 600 nemških mark. Popolnoma nova metoda prodaje. Ponudbe na: Post-schliessfach 323 in Kassel (Deutschland)

Fanta

pridnega in poštenega, ki bi imel veselje izvežbati se za vsa opravila pri konjih, išče dr. Kozma Ahacič, Tržič. (b)

Stanovanja

Vsaka beseda 1 Din

ODDAJO:

Stanovanje

dveh sob in kuhinje takoj oddam stranki 2—3 odraslih oseb. Naslov pove upravo »Slov.« pod št. 11300. (e)

Dvosobni stanovanji

opremljeni, s kuhinjama, sredi gornjesavinske doline se odda letoviščarskim družinam ali obrtnikom za stalno. Vprašati je Marijo Jeraj, Rečica v gornjesavinski dolini. (t)

Sobo

takoj oddam boljšemu in solidnemu gospodu ali gospodični. Ilirska ul. št. 19-1. (s)

Stirisobno stanovanje

z vsemi pritliklinami, v novi hiši, oddamo v Mariboru, v sredini mesta, s 1. septembrom. Več se izve v Mariboru, Gospejna ulica št. 7-III, dnevno ob 2 popoldne. (č)

Vnajem

Vsaka beseda 1 Din

Takoj se odda

v najem mala vila z vrtom, 3 sobami in pritliklinami, mesečno 800 Din, v bližini nove cerkve v Šiški. Stavbenik Šušteršič, Goriška cesta. (p)

Dva lokala

za trgovino ali pisarno odda D. Rovšek, Kolodvorska ul. 35. (n)

Gostilno

dobro idočo, v Ljubljani ali bližnji okolici, vzajem takoj v najem z inventarjem. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Gostilna« št. 11294. (n)

Oddajo se lokali

sedanjega čebelarkega blagovnega oddelka, obstoječi iz lokala, 1 sobe in pritliklin za takoj ali za november. Vošnjakova ul. 4. (n)

Posestva

Vsaka beseda 1 Din

Več parcel

v Dev. Mar. v Polju, pri kolodvoru, prodam. Naslov v upravi pod št. 11295. (p)

Vilo

štiristanovanjsko, novoizdano, z vsem komfortom, v Ljubljani, prodam. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 11295. (p)

V kamniškem okraju

kupim hišo ali stavbno parcelo. Ponudbe z navedbo najnižje cene poslati na upravo »Slovenca« pod »Kamniški okraj hiša parcela« 11.012. (p)

Prodaja posestva

Radi selitve prodam hitro v mestu nahajajoči se kompleks 60.000 m² dobre zemlje s hišo s 6 sobami, hlevom, šupo itd. Cena jako zmerna. Marko Livnjakovič, Banja Luka. (p)

Hiša

pripravna za vsako obrt, v okolici Ljubljane, zelo ugodno napr. Pojavila daje Realiteta pisar na Grašek, Ljubljana, Kolodvorska ul. 24. (p)

Hiša

štiristanovanjska, tik Ljubljane, ugodno napr. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 11322. (p)

Več parcel

po ugodni ceni napr. Poizve se pri Oražmu v Mostah pri Ljubljani. (p)

Vajenci

Vsaka beseda 1 Din

Učenca

zdravega, pridnega in poštenega sprejme trgovina delikates in specerije: A. Terčon, Kranj. (v)

Vajenec

močne postave, se išče za pečarsko obrt. Pogoji po dogovoru. Franc Lobe, Slovenjgradec. (v)

Vajenca

sprejme parna pekarna Viljem Bizjak, Ljubljana. Hrana in stanovanje v hiši. (v)

Mesarskega vajenca

zdravega in močnega, z dežele, sprejemem za mesarsko obrt. Več se poizve v Kladezni ul. št. 24, Ljubljana. (v)

Poizvedbe

Zatekel se je pes

volčjak z znamko št. 25, občina Dobrunje. Dobi se Sv. Petra c. 47, Ljubljana. (e)

Glasba

Vsaka beseda 1 Din

Krasen harmonij

naprodaj. Cena 5200 Din. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 11310. (g)

Pohišstvo

Vsaka beseda 1 Din

Novo spalnico

9 kosov za 1900 Din — prodam. Naslov v upravi

Denar

Vsaka beseda 1 Din

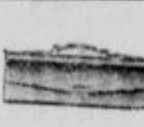
30.000 Din

išče poštena in zanesljiva oseba proti dobri obrestim. Naslov v upravi pod »Zanesljiv« št. 11309. (d)

FOTOAPARATE

svetlobnih tvrdk Zeiss-Ikon, Rodenstock, Voigtlander, Welta, Certo itd ima vedno v zalogi

Isloodd. Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani Zahtevajte cenik!

Denarnice za kovani denar, listnice, aktovke, šolske torbice, nahrbtniki i. t. d.

Ivan Kravos, Maribor, Aleksandrova c. 13.

Globoko potrti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naša iskreno ljubljena, nepozabna soproga, mati, sestra, gospa

Ana Vojska roj. Anžič soproga pleskarskega mojstra

danes, po dolgi bolezni, boguvdano umrla. Pogreb drage pokojnice bo v petek 5. avgusta t. l. ob 5 iz hiše žalosti Ciglarjeva ulica 23 (Moste), na pokopališču v Štepanjo vas.

Moste pri Ljubljani, dne 3. avgusta 1932.

Valentin Vojska, soprog v imenu otrok, sester, bratov in ostalih sorodnikov.

Pogrebni zavod J. Gajšek.

† Globoko užaloščeni javljamo, da nas je zapustil po dolgi, mučni bolezni, večkrat previden s sv. zakramenti, v 77. letu starosti, naš predobri, skrbni soprog, oče, brat, dedek, tast in stric, gospod

FRANC BRATINA

posestnik in studenčni mojster

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil od hiše žalosti v četrtek, dne 4. avgusta ob 6 zjutraj s sv. mašo zadušnico. Predraga priporočamo v molitev!

Križevci pri Ljutomeru, dne 2. avgusta 1932.

Marija, soproga; dr. Anton, sreski podnač.; Alojzij, trgovec in studenčni mojster; dr. Franc, sreski podnač., sinovi; Frančiška, Marija, Antonija, Alojzija, Terezija, učiteljica, Ivanka, šolska sestra, mr. Veronika, hčere; Andrej, brat; Milka, učiteljica, Marica, Ilica, sinah; Karl Kočar, šol. upravitelj in Franc Cvetko, zeta; vnuki in vnukinje ter ostalo sorodstvo.

Sobno slikarstvo

Albert Špeletič

Ljubljana, Emonska cesta št. 25

Vzorci na vpogled. - Cene konkurenčne.

Jugoslovanske Steyr tovarne

Ljubljana

prodajo za okazijske cene nekatere rabljene avtomobile

POZOR! ZNIZANE CENE! POZOR!

Da zadovoljimo svoje odjemalce, bomo od sedaj naprej prodajali sledeče artikole po zelo znižanih cenah, na pr.:

Prvovrsten kambrik od Din 6.50 naprej, oksford za srajce, trpežen od Din 6.50 naprej, kotenina, bela in šifoni od Din 6.50 naprej, platno za rjuhe od Din 15.—, najboljša Din 24.—, za kapne 180 cm šir. Din 23.—, najboljša Din 32.—, gradl za žimnice Din 22.—, odeje, klotaste od 120.— Din naprej. Vse cene se razumejo za korantno blago, v poljubnih množinah, brez vsakih napak ter tudi ne v ostankih. Enako so znižane cene tudi vsemu manufakturnemu in konfekcijskemu blagu.

Za obilen obisk se prijazno priporoča tvrdka:

F. I. GORIČAR

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 29.

Želimo oddati

večje število naših čistilnic za žito in naj se interesentje v ta namen radi ponudbe obrnejo naravnost na nas. — Iščemo zastopnike.

Osješka železolivarna in tovarna za stroje d. d. v Osjeku.

V globoki žalosti naznanjamo, da je naša nadvse ljubljena hčerka, gospodična

Marija Šimenc

dne 2. avgusta 1932, po daljši, mučni bolezni, previdna s svetotajstvi, v 27. letu starosti, mirno v Gospodu zatisnila svoje blaže oči.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v četrtek, dne 5. avgusta 1932 ob 4 popoldne iz hiše žalosti Brej št. 5 na tukajšnje okoliško pokopališče.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v petek 7. avgusta 1932 ob pol 7 zjutraj v cerkvi sv. Danijela v Celju.

Celje, dne 3. avgusta 1932.

ZALUJOČI OSTALI.

Pridobivajte novih naročnikov!

Umrli nam je naš iskreno ljubljani soprog, brat, stric, svak in zet, gospod

Franjo Grabjec

fotograf

dne 2. avgusta po daljšem, mukapolnem trpljenju, previden s svetotajstvi za umirajoče.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v petek, dne 5. avg. ob 4 popoldne izpred mrtvaške veže splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 3. avgusta 1932.

Žalujoči ostali.

† ZADRUGA FOTOGRAFOV ZA DRAVSKO BANOVINO naznanja, da je umrl njen dolgoletni zaslužni načelnik, gospod

Franjo Grabjec

fotograf in posestnik

Pogreb bo v petek 5. avgusta ob 4 popoldne iz mrtvaške veže tukajšnje bolnišnice.

Pokojniku ohranimo časten spomin!

Ljubljana, dne 3. avgusta 1932.

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom in znanecem, da je naša ljubljena mati

Ivana Cuderman roj. Pečnik

dne 2. avgusta ob 22¼ po mučni bolezni mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb predrage matere bo v petek 5. avgusta ob 9 iz Podgore št. 11 na farno pokopališče.

Št. Vid nad Ljubljano, dne 3. avgusta 1932.

LUCINKA, ANA, JANKO, ZORA, JOŽE in VERA, otroci.

Brez posebnega obvestila.

KOGEJ JAK, javni notar v Mariboru, javlja sorodnikom in prijateljem, da je danes njegova blaga soproga, gospa

Julija Jak roj. Harmel

po težki bolezni mirno, Bogu vdano umrla.

Njej vječnaja pamjati, njemu tiho sožalje!

Sprejem k večnemu pokoju bo iz Vrtnice ulice 21 na franciškansko pokopališče dne 4. avgusta ob 3 popoldne.

Posebna obvestila se ne pošiljajo.

V Mariboru, dne 3. avgusta 1932.

Roland Dorgelès:

Leseni križi

103

»Molči vendar,« je ugovarjal delavec, ki se je zabaval s svojo vsakdanjo igro. »Kar potrebujemo, je mir. Sramota je, da bi hoteli to svinjarijo še dalje uganjati.«

Dobro okajen gost, ki je ritensko sedel na stolu, trudnega obraza, bledih lic in rdečih uhljev, je godrnjavo povedal svoje mnenje:

»Mir ali ne mir, zdaj je prepozno, kar je, je poraz.«

Sulphart je dvignil glavo in pogledal besednika.

»Jaz pa,« mu je dejal, »jaz pravim in trdim, da je zmaga.«

Pivec ga je pogledal in skomizgnil z rameni.

»In zakaj pa naj bi bila to zmaga?«

Sulphart se je za trenutek zmedel in ni našel takoj pravih besed, da bi bil izrazil svojo nebrzdano srečo. Potem je pa povedal naravnost, ne da bi se zavedal strahotne veličine svojega priznanja:

»Zato je zmaga, ker sem ostal živ...«

XVII.

In končano je

In končano je...

Na moji mizi leži bel list papirja, knjige; pokojno gori luč... Ali bi bili kdaj verjeli, da bomo vse to še kdaj videli, ko smo bili tam zunaj, tako daleč od zapuščenega doma?

Govorili smo o svojem življenju kakor o mrtvi stvari in gotovost, da ne pridemo nazaj, nas je ločila od njega kakor brezmejno morje. Še celo upanje se je skušalo, tako se je zdelo, vedno bolj stisniti, omejujoč se na željo, da bi ostali živi do prve zamene. Preveč je bilo granat, preveč mrtvih, preveč križev; prej ali slej smo morali priti na vrsto tudi mi.

In vendar je minilo...

Življenje začenja zopet svoj srečni tek. Kruti spomini, ki nas še mučijo, bodo obledeli, pozabili bomo. In morda pride čas, ko bomo zamenjali z vojno svojo mladost in se bomo z bridko-sladkim vzdihom spominjali teh let.

Na misel mi prihajajo naši hrupni večeri v mlinu brez veterne. Rekel sem jim: »Prišel bo dan, ko se bomo zopet sešli in se pogovarjali o naših tovariših, o jarkih, v katerih smo toliko trpeli in se tako objestno šalili... In smehljaje porečemo: To so bili lepi časi!«

Kako ste kričali takrat, tovariši! Pač sem bil sam menil, da lažem, ko sem vam bil govoril tako. In vendar...

Res je, pozabili bomo. Oh, dobro vem, grdo je in kruto, a čemu bi se ogorčevali: človeško je... Da, srečni bomo, veseli bomo tudi brez vas, kajti prav tako kakor bistri ribniki, katerih prozorne vode spe nad blatnim dnom, preseva človeško srce spomine in ohrani le lepe dneve. Bolečina, sovraštvo, večni kes, vse to je pretežno in se pogrezne na dno...

Pozabili bomo. Žalna vela bodo odpadla kakor suho listje. Slika padlih bo polagoma obledela v utešenem srcu tistih, ki so jih tolikanj ljubili. In mrtvi bodo v drugo umrli.

Ne, vaše mučeništvo še ni minilo, tovariši, še enkrat vas bo ranilo železo, ko bo kmetov plug preobrnil vaš grob.

Hiše z rdečimi strehami bodo zopet vstale, razvaline se bodo izpremenile v mesta in jarki v polja, vojaki se bodo zmagoviti in trudni vrnili domov. Vas pa ne bo nikdar več najaz.

Bili so lepi časi.

Mislil na tisoče vaših lesenih križev, ki stoje v ravnih vrstah ob velikih prašnih cestah, in čakajo, tako se zdi, da jih zamene živi, ki pa vendar nikdar ne bodo prebudili mrtvih. Križi iz leta 1914, ki ste bili okrašeni z otroškimi zastavicami in podobni brodovjem v slavnostnem nakitu; križi s čepkami, križi s čeladami, križi Argonskega gozda, ki smo jih krasili z zelenjem, križi v Artoisju — vaša otrpla vojska je šla ves čas za nami, sledila nam je od jarka do jarka; križi ob Aisnei, ki vas je narasla reka odnesla daleč od topov; in vi, bratski križi v ozadju, ki ste se skrili v grmovje in si nadeli videz zeleničih vrtnih utic, da bi osrčili tiste, ki so odhajali na fronto. Koliko križev še stoji, ki sem jih bil zasadil?

Mrtveci moji, ubogi moji mrtveci, sedaj se začneja vaše trpljenje; nimate več križev, ki bi vas stražili, ne src, h katerim bi se stisnili. Zdi se mi,

da vas vidim, kako s tipajočimi rokami blodite in po večni noči iščete nevhvaležne žive, ki vas že pozabljajo.

Ob takih večerih, kakor je nocojšnji, nagmem glavo v roke, utrujen od pisanja, in čutim vašo navzočnost, tovariši. Vstali ste iz svojih bornih grobov in se vstopili okrog mene, in v čudni zmedenosti ne ločim več vas, ki sem vas bil tam zunaj poznal, od teh, ki sem jih sam ustvaril, da bi bili skromni junaki te knjige. Ti so prevzeli trpljenje onih, kakor da bi jim hoteli olajšati breme, prevzeli so njihov obraz, njihov glas in podobni so si v svojem medsebojnem trpljenju tako zelo, da se mi spomin zapleta in da včasih v svojem zapuščenem srcu ne morem prepoznati padlega tovariša, ki mi ga skriva popolnoma podobna senca.

Bili ste tako mladi, tako nadpolni, tako močni, tovariši: oh! ne, ne bili bi smeli umreti... Nosili ste v sebi tolikanj veselja, da je zmagalo najtujše preizkušnje. V blažu premene, pod neznošnim bremenom robote, pred obličjem smrti same sem videl vaš smeh: jokali niste nikdar. Ali je bila to vaša duša, moji ubogi tovariši, ta božanska objest, ki vam je dajala toliko moč?

Pripovedujoč o vašem dolgem trpljenju, sem se hotel tudi smejati, kakor ste se vi smejali. Ko sem bil čisto sam, sem si v tihih sanjah zopet oprtal nahrbtnik in v mislih brez spremljevalca sledil vašemu polku strahov. Ali boste prepoznali naše vasi, naše jarke, rove, ki smo jih skopali, križe, ki smo jih zasadili? Ali boste prepoznali svojo vedrost, tovariši?

Bili so lepi časi... Da, vzlic vsemu so bili lepi časi, ker so vas videli žive... Bili smo dobre volje, če smo bili na odpočitku, če je bil odmor med dvema težavnima pohodoma; bili smo dobre volje, če smo našli malo slame ali če smo dobili toplo juho, in bili smo dobre volje, če smo imeli varno stanišče ali mirno noč; in še tjavendan izgovorjena šala in malce petja nam je bilo v dobro voljo... Tovariš manj, to je bilo hitro pozabljeno in smo vzlic temu ostali dobre volje: toda spomin na padle tovariše se je sčasoma zajedal vedno globlje v nas kakor razjedajoča kislina...

Sedaj pa, ko sem na kraju, se skoraj kesam, da sem se drznil šaliti z vašim trpljenjem, kakor da bi si bil iz lesa vaših križev urezal piščal.

KONEC